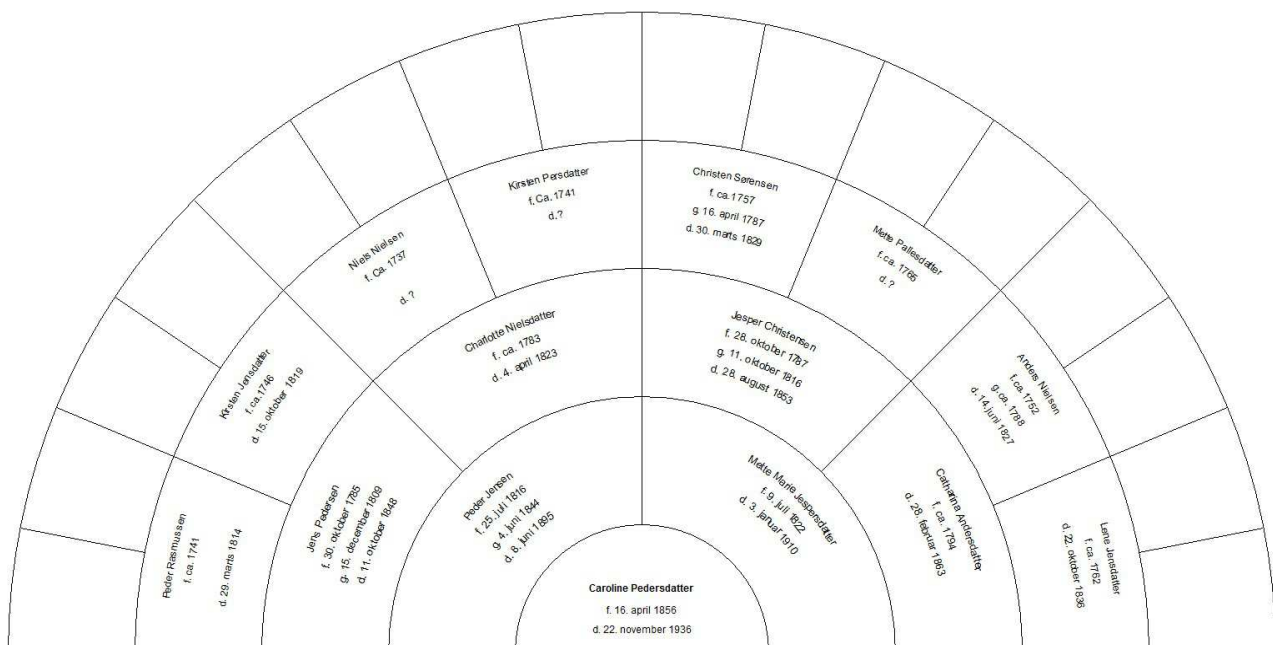

Aner for oldemor Caroline Pedersen, om Dortheas hus i Rågeleje og historien om mine aner, der boede der i 147 år.

Dortheas hus i Rågeleje

Anetavle for oldemor Caroline Pedersen, 1856-1936
tilbage til mine tip-tip-tipoldeforældre på hendes side

Indhold

Side 3 – Et lille forord

Side 4 – Rågeleje og stedets historie

Side 8 – Huset i Rågeleje

Side 9 – Det nye hus

Side 11 - Min familie – og deres tid i huset

Side 11 - Mine tip-tip-tipoldeforældre – par nr. 1, Niels Nielsen og Kirsten Perdatter

Side 11 - Mine tip-tip-tipoldeforældre – par nr. 2, Peder Rasmussen og Kirsten
Jensdatter

Side 13 - Mine tip-tipoldeforældre – par nr. 1, Jens Pedersen og Charlotte Nielsdatter

Side 18 - Mine tip-tip-tipoldeforældre, par nr. 3, Christen Sørensen og Mette Marie
Pallesdatter

Side 22 - Mine tip-tip-tipoldeforældre, par nr. 4, Anders Nielsen og Lene (Nille)
Jensdatter

Side 26 - Mine tip-tipoldeforældre – par nr. 2, Jesper Christensen og Cathrine
Andersdatter

Side 30 - Mine tipoldeforældre, Peder Jensen og Mette Marie Jespersdatter

Side 36 - Huset i Rågeleje igen

Side 40 – Billedgalleri 2016

Udefra

Interiør

Side 44 - Anetavle for Caroline Pedersdatter/Pedersen

Et lille forord

Jeg er født og opvokset på Sjællands nordkyst i Græsted og Gilleleje sogne og er derfor nordsjællænder – og bekendt med den særlige nordsjællandske bondedialekt, som jeg ikke selv taler, men dog kan imitere.

Min forankring i det nordlige Sjælland omfatter imidlertid kun en fjerdedel af min familie, eftersom kun den ene af mine bedsteforældre har sin slægt her. De tre andre er fra henholdsvis Horslunde i Maribo Amt, Åle Sogn i Skanderborg Amt og Skuldelev i Horns Herred, Frederiksborg Amt.

I det følgende skriver jeg om den nordsjællandske slægt, idet jeg er gået ud fra min ene oldemor, Caroline Pedersen, og har dokumenteret hendes aner. I genealogisk sprog kaldes Caroline for proband, når det er hendes stamtræ, der behandles. Beskrivelsen går tilbage til hendes 8 oldeforældre, hvilket betyder, at den kun omfatter en ottendedel af mine 64 tip-tip-tipoldeforældre.

Jeg har koncentreret mig om hendes direkte forfædre og har ikke i særlig grad behandlet, og ej heller forsket i eller dokumenteret, dissers søskende, ægtefæller og efterkommere, medmindre det var af direkte relevans for beskrivelsen.

Det skal også nævnes, at forskningen i denne del af slægten ikke er slut. Det bliver slægtsforskning som bekendt aldrig - i lighed med historiske studier i øvrigt. Blandt de væsentlige ting, der ikke er gjort noget ud af endnu, kan nævnes oplysninger fra skifter og lægdsrullernes oplysninger om mændene. Men selv uden det er søgningerne og dokumentationen af tre generationer omfattende.

Tidsmæssigt begynder beretningen omkring år 1700, men den egentlige slægtshistorie dog først i sidste halvdel af 1700-tallet, og den slutter, da Caroline bliver gift i 1884, omend der er lidt yderligere bemærkninger til nogle af personerne helt frem til 1956.

Fra den tid, beskrivelsen omhandler, har jeg ingen mundtlige beretninger, fordi alle, der kunne have kendt til denne del af historien, døde, inden jeg blev 20 år. Det har imidlertid været en stor – og glædelig – overraskelse for mig at afdække, at jeg har en hidtil ukendt rod i Rågeleje (Blistrup og Vejby Sogn), og at familien i 147 år ejede og beboede et stadig eksisterende hus, der i dag er Rågelejes ældste. Huset er derfor næsten en ane i sig selv.

Det ville have været dejligt, om jeg kunne have pyntet beretningen med fotografier af de personer, der er omtalt, men med en enkelt undtagelse er jeg ikke i besiddelse af sådanne.

Oldemor Caroline selv og hendes historie og efterkommere vil blive behandlet i et andet skrift – og er knyttet til et andet hus.

Men hvis jeg skal dække resten af min familie på samme vis frem til mig selv som proband, skal jeg skrive 7 beretninger mere om mine øvrige oldeforældres aner, og 8 beretninger om deres efterkommere. Jeg må håbe, at jeg bliver gammel nok til at nå det, eller at arbejdet bliver taget op og videreført af andre.

Det kan dog være, at slægtsforskning om 100 år ikke er noget, man dyrker. Hvis alle registre og arkiver til den tid ligger elektronisk og sammenkørt, kan hvem som helst få vist sit fulde slægtstræ i 3D bare ved at trykke på en knap. Og hos efterfølgerne for Google, Facebook m.fl., kan man sikkert ved at betale et abonnement få adgang til alt, hvad vi nulevende har foretaget os på nettet: Alle vore Facebook-opdateringer, e-mails, tweets, netindkøb, online fotoalbums, videoer osv. Det er lidt tankevækken-de, at de måske vil kunne læse med og se alt det!

L. Thyge Larsen
2016

Rågeleje og stedets historie

På Sjællands nordligste og nordvestlige kyst mod Kattegat går strandvejen fra Gilleleje over Smidstrup og Udsholt Strand til Rågeleje, det meste af tiden tæt på kysten. Et stykke efter Rågeleje drejer den ind i landet for at gå over Vejby og mod Tisvildeleje.

Billede 1: Sjællands nordkyst fra Gilleleje til Tisvilde

Når man kommer til Rågeleje i retning fra Smidstrup, har man Kattegat på højre side, og på venstre side har man en høj klint, bevokset med hybenbuske og med en række af sommerhuse øverst. Bag dem gemmer sig flere sommerhuse, som ligger i læ for havgusen langs parallelvejen Store Orebjergvej.

Billede 2: Luftfoto af Rågeleje fra 1970-erne.

Fortsætter man lige ud i retning mod Vejby, passerer man vejen, der mod venstre går mod Blistrup og Helsingør. Kort efter dette T-kryds vil man uden at lægge mærke til det overskride et meget vigtigt gammelt skel i form af åen Højbro Å. Det kommer vi straks tilbage til.

Åen er i dag rørlagt på dette sted, men man kan se den som en sort streg i sandet på ovenstående luftfoto af Rågeleje fra 1970-erne, hvor man desuden (lidt oven over åen) ser Rågeleje Strandvej og T-krydset, hvor vejen til Helsingør forlader kysten.

I Esrum's klosterbog fra 1211 nævnes en nu forsvundet bebyggelse med nogle få gårde ved navn Roka, der sandsynligvis er blevet til Råge, og byens folk har haft både liggende ved kysten, så Rågeleje betyder "Råges bådeleje". I gamle skattematrikler benævnes en del af Vejby's landbrugsjord "Råge Mark".

Byen Rågeleje opstod i den yngre middelalder, først som sæsonbeboelse for sildefiskeri, senere som permanent beboelse for helårsfiskeri. Det er netop Højbro Å's udløb i Kattegat, der er begrundelsen for placeringen af fiskerlejet netop her. Byen udviklede sig og nåede et højdepunkt med ca. 25 fiskere i 1500-tallet, hvilket dengang betød, at den var et af de større fiskelejer på Sjællands nordkyst. Derefter gik det imidlertid drastisk tilbage som følge af en begyndende sandflugt og en række stormfloder, men også som følge af en periodisk nedgang i sildefiskeriet. Fra midt i 1600-tallet er lejet øde, til det ved genopstår ved indgangen til 1700-tallet, hvor slægtshistorien så småt begynder.

Billede 3: Matrikelkort Rågeleje (Blistrup) 1815-1860

På dette tidspunkt løb åen ca. 400 meter næsten parallelt med vejen før dens udløb i havet, som det fremgår af nedenstående matrikelkort fra tiden 1815-1860. Det fremgår af kortet, at åens udmundning lå meget længere mod nordøst end nu, nemlig et godt stykke nordøst for T-krydset, hvor vejen til Helsingør (og Blistrup) går ind i landet. Hele området nord og øst for Rågeleje hed dengang Hesselbjerg.

På venstre side af åen er der strandenge, som forsvandt under stormfloder i 1902 og 1929, hvilket betød, at den nordøst-gående del af åen forsvandt. Det bemærkes også, at der øst for åen er 5 matrikler, herunder matrikel nr. 1, der er hjørnegrund mellem Helsingørvejen og Strandvejen, og som får en vigtig rolle i familiens historie. Der er desuden to huse på matrikel nr. 2, et østligt og et vestligt.

Matrikelkortet fra 1861-1874 for åens anden side ser således ud:

Billede 4: Matrikelkort Rågeleje (Vejby) 1861-1874

Her afgrænser åen området til højre, og vest for åen ligger matriklerne 7-10.

Højbro Å var som nævnt et skel midt i Rågeleje. Dette gamle fotografi (med det ændrede å-udløb) giver et indtryk af, hvordan det geografisk har taget sig ud:

Billede 5: En tidlig bro i form af en planke over Højbro Å.

”Strandvejen” ses længst til højre, og den nuværende strandvej forløber på samme sted, men næsten hele området mellem vejen og havet, hvor der ses plankebro, ophalingsplads for joller og stejleplads, har havet nu eroderet væk.

På åens vestlige side, som cyklisten på broen er på vej til, boede Vejby-fiskerne og på den østlige side Hesselbjerg-fiskerne, der tilsammen udgjorde Rågeleje. Selvom man drillede hinanden med ”dem på den anden side”, kom man hos hinanden, giftede sig ind i hinandens familier og stod faddere ved barnedåb hos hinanden. Men åen var også et skel mellem to sogne, så om søndagen gik turen normalt i hver sin retning til henholdsvis Vejby og Blistrup kirke, og man betalte skat til forskellige myndigheder. Det specielle i forholdet understreges af, at noget tyder på, at sandflugt og stormflod i 1600-tallet i et tilfælde ændrede åens løb, således at en familie skiftede tilhørsforhold.

I starten af 1800-tallet var der 9-10 huse, hvilket holdt sig med en vigende tendens ind i 1900-tallet. Stormfloderne og fiskeriets generelle tilbagegang i de små fiskerlejer på nordkysten minimerede fiskerbefolkningen. Til gengæld fik det tyndt beboede område i 1913 en enkelt landligger, og fra 1927 fulgte en række sommerhuse, og udviklingen med større og større sommerhusbebyggelse er fortsat.

Opdelingen af Rågeleje ved åen bestod efter kommunalreformen i 1970, hvor byen var delt mellem de to nye primærkommuner Helsingør og Græsted-Gilleleje. Først reformen i 2007 betød, at de to bydele kom under samme administration, Gribskov Kommune.

Vi kan slutte denne korte historiske gennemgang med et billede fra slutningen af 1950-erne, hvor åen endnu ikke var rørlagt:

Billede 6: Rågeleje og Højbro Å i slutningen af 1950-erne. Foto: S. Synnøve

Huset i Rågeleje

En lille forhistorie – det første hus

Matrikel nr. 1, på hjørnet af Strandvejen og Helsingervejen, som blev vist på billede 3 ovenfor, var en husmandslod. Vi hører første gang om den i 1705, hvor Ole Jensen, der var skrædder, boede på stedet og fik døbt datteren Kirsten, hvor en af Vejby-fiskerne - fra den anden side af åen - var fadder.

Selve husmandslodden nævnes første gang i arkivalierne i 1707, hvor skrædder Ole Jensen var fri til at bosætte sig i Rågeleje. Vi er før stavnsbåndets ophævelse.

To år efter, i 1709, er der lidt oplysninger om hus og huslod, nemlig at huset er på 5 fag og bygget på sandgrund. Skrædder Ole Jensen er død i mellemtiden, så hans enke boede i huset, men var fattig og har ikke kunnet betale sin skat.

I 1712 er huset overtaget af en ny fæster, Jens Bech. Byldepesten, som hærgede i 1710 - 11, bredte sig fra Helsingør både nordud og mod syd til København og medførte bl.a. forbud mod, at man forlod sin ejendom. Den ramte åbenbart ikke Rågeleje direkte, men berørte byen alligevel, fordi beboerne ikke kunne udføre deres normale arbejde, og derfor ikke kunne betale deres skatter. Jens Bech nævnes sidste gang i jordbogsregnskabet for 1722, hvor hans husholderske Else ikke blev sat i skat.

Huset blev antagelig helt ødelagt ved en stormflod i oktober 1749. Gilleleje Museums strandingsprotokol viser nemlig, at der den 17. oktober 1749 var en stærk vestlig storm, og den 18. oktober "en flyvende storm fra nordvest". Matrikel nr. 1 var øde i 1751, og af et restanceregister for 1751 fremgår det, at alle 5 rågelejefiskere (Vejby sogn) samt skomager Lars Nielsen kom i restance samme år. Kun matrikel 4, som lå lidt i læ, og matrikel 5, som lå lige så udsat mellem matrikel 1 og 2, nævnes ikke i restancelisten.

Kildernes beskrivelse

Ifølge kirkebogen:

"1705 - samme dag (=11.søndag efter trinitatis =23. august 1705) døbes Ole Skrædders datter af Raageleie, Kirsten. Fadder Rasmus Raage (=Rasmus Jensen, Vejby)"

"Specification på den Hjælpeskat som Cronborg Amts Husmænd skal betale for det Aar - 1707 - Blidstrup Sogn, Raageleie - Olle Jensen, Manden er Betler og fri - - 0 Rdr".

"Extra Ofver Cronborg Amts Huse og hvad der af enhver efterdags skal svares Hofferie og Penge Anno 1709 - Blidstrup Sogn, Raageleie - 3. Ole Schreders Enke 5 fags Huus og af samme beskaffenhed som de tvende forrige (står på sandet) havfer icke heller gifved tærse Penge, fordi hun er en Encke og et vanført Menneske giver nu 1 Rdr. Indbemeldte Husmænd på Cronborg Amt er således efter deres Formue og Tilstand ansat udi Hoveripenge og tager sin begyndelse fra 1. jan 1709. Fr.borg 10. marts 1709 sign. J.O. Ruben."

"Specification over de Kvartalsskatter, som Boliger og Husmænd udi Cronborg Amt har betalt for det Aar fra 1. Jan. 1711 til Aarsdagen 1712, udi hvilket Aar Indespærringen var - formedelst smitsom Svaghed i Amtet. Da mange bortdøde, og de Øvrige ei maatte ernære sig eller komme nogen Steds at erhverfve til Udgifterne - Blidstrup Sogn, Raageleie, -- Jens Bech 0 Rdr 2 Mrc."

Det nye hus

I 1751 overtager en ny fæster ved navn Niels Andersen ødehuspladsen efter Jens Bech og bygger et nyt hus med 6 fag og med ildsted og bageovn. Huset kan rekonstrueres dels efter beskrivelsen i vurderingen den 17. nov. 1860, og dels efter opmålingen af det eksisterende hus den 27. sept. 1995, hvor der blev fundet rester af det gamle bindingsværkshus fra 1752: Det gamle bjælkelag, den øverste del af bindingsværks-stolperne er skåret af lige under bjælkerne, de gamle topremme og muligvis de gamle spærfag.

Niels Andersens oprindelse er uklar. Den første gang han findes i kirkebøgerne under Rågeleje er ved hans konfirmation i 1737, hvor han var 10-11 år gammel.

Niels Andersen blev gift med Bodil Peders Datter omkring 1750. Hun var født den 7. marts 1728. De fik sammen flere børn, men en del døde enten i barselssengen eller som ganske små.

I 1771 får vi oplysning om Niels i en præsteindberetning. Det er herfra, vi kender hans formentlige fødselsår 1726. Han var således 25 år og fuldmyndig, da han fik fæste i 1752.

Niels Andersen døde i 1787, 62 år gammel.

To samtidige udskiftningskort for Vejby 1786 og for Hesselbjerg målt i 1787 af J.Goos viser henholdsvis 5 og 6 huse i "Raageleie", Blidstrup sogn. Huset med matrikelnummer 1 lå nordøstligst i husrækken langs Strandvejen i forlængelse af de nuværende matrikel 2a og 2b. Mellem husets vestgavl og matrikel 2 var der en lille slippe, som førte ind til "Blidstrup-fiskernes" fælles brønd.

"Fæstelisten (1757) --- Raageleie: Niels Andersen fæster en Ødeplads, som tilforn har været bebygget og beboet af Jens Bech og står anført under no 3, hvorpå hand opbygget 6 fag Hus med forsvarligt Ildsted og Bageovn, og siden fra 1. jan 1753 svarer den forhen ansatte Afgift på 2 Rdr. Aarlig".

"Konfirmation 1737 1. Søndag efter Påske, Anders' Søn, Niels Andersen, Leiet"

*"Oeders Efterretninger 1771. Roveleje, Blidstrup Sogn.
Niels Andersen, Fisker hans Alder 44 (f.1726) 1ste Giftermaal -
Hustruens Alder 44 (f.1728) 1ste Giftermaal ---
Blidstrup 28. april 1771 J. Holst (sognepræst) ---"*

*Kirkebogen:
"Begravet 1787 Niels Andersen, Fisker, 62 år (f. 1726), Raageleie"*

Niels Andersens enke, Bodil, blev boende i det lille fiskerhus, og senere flyttede hendes datter Maren Niels Datter ind i det og boede hos sin mor.

Maren havde fået en uægte datter Nille med Hans Pedersen, Peder Smeds søn fra Vejby, som hun derefter blev gift med. Hans Pedersen var desværre ikke et af Vorherres bedste børn, men begik tyveri og sad fængslet. Han var derfor ikke til stede ved folketællingen i 1801, hvor Bodil boede sammen med datteren Maren og dennes to små børn, Nille og Anders.

Måske har Rågelejes beboere og fiskere set den engelske flåde under Admiral Nelson, da den 26. marts 1801 var på vej til København og Slaget på Reden. Den blev i hvert fald observeret af kandidat Sverdrup og styrmand Ole Larsen, der bemandede den optiske telegraf ved Nakkehoved Fyr og rapporterede om den via telegrafenen på Kronborg.

Skæbnen ville i øvrigt, at Marens lille søn Anders døde 10 måneder gammel den 7. maj 1801, samme dag som hans far blev kagstrøget for sit tyveri.

Ægteskabet mellem Maren og den nu undvegne fange Hans Pedersen blev opløst ved kongelig resolution, og Maren kunne gifte sig igen. Hun blev i 1802 som 30-årig trolovet med den kun 18-årige ungkarl Cornelius Andersen.

De blev viet den 4. marts 1803 og fik sammen 5 børn, inden Cornelius Andersen blev syg og afgik ved døden i 1810. Få uger efter fødte Maren hans sidste søn, som fik faderens navn Cornelius.

Forinden var huset dog i 1805 vidne til en af de tragedier, som var alt for almindelige i forbindelse med fødsler i ”gamle dage”. Cornelius kunne ikke skaffe jordemoder i tide, så Maren fik ingen hjælp til fødslen, og barnet døde.

Inden Cornelius Andersens død havde han i 1809 solgt huset på matrikel nr. 1 til fiskeren Jens Pedersen. Det forblev derefter i hans families eje til 1956, altså i 147 år. Huset findes stadig og går under navnet ”Dortheas hus”.

Jens Pedersen er min tip-tip-oldefar, og resten af beskrivelsen er helliget ham, hans aner, efterkommere og deres aner – og naturligvis kommer der så også mere om huset, hvad der skete omkring det, og hvordan det har fået sit navn.

"Folketælling 1801 --- Roveleije, fattigt Fiskeleije

2. familie:

Bodil Peders Datter, Enke efter 1.

Ægtesk., 76 Aar, nyder Almissee af Sognet

Maren Niels Datter, hendes Datter, 28

Aar, gift 1. Gang

Anders Hansen, datterens barn 1. (f.

1800)

Nille Hans Datter, datterens barn 2 (f. 1799)"

Melding fra Nakkehoved til Kronborg 26. marts 1801:

"En engelsk flåde ligger en halv mil i nordøst til øst fra Nakkehoved, i alt 52 skibe"

"Begravet 1801, 10. maj blev Arrestanten Hans Pedersens Søn Anders begravet, 10 Mdr. gammel. Barnet døde samme Dag, som Hans Pedersen blev pisket til Kagen for Tyveri, som var den 7. maj."

"16', 17' og 18' søndag efter Trinitatis lystes der til Ægteskab for Ungkarl Cornelius Andersen og Konen Maren Niels Datter, skilt efter kongelig Resolution fra hendes første Mand, Hans Pedersen, der som uærlig Slave var bortrømt af Slaveriet."

"Begravet 24. nov. 1805. Cornelius Andersens dødfødte Søn begravet, da han som fattig Fisker boende i Roveleije ej hurtig nok kunne faae Jordemoderen hentet, ej heller fandt hende hjemme, nedkom hans Hustrue uden assistance som kostede Barnet Livet."

Min familie – og deres tid i huset

Mine tip-tip-tipoldeforældre – par nr. 1, Niels Nielsen og Kirsten Perdatter

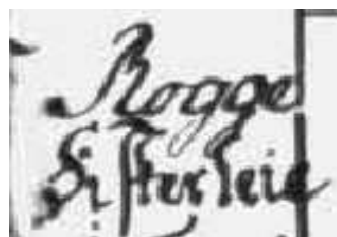
I sidste fjerdedel af 1700-tallet boede mine tip-tip-tipoldeforældre Niels Nielsen og Kirsten Per Datter i "Rogge Fiskerleje", som der står i folketællingen i 1987. Dvs. at de boede i Rågeleje, men på Vejby-siden af åen. De var tilflyttere fra Tibirke Sogn, hvor de boede, i hvert fald da deres ældste datter Kirsten blev født ca. 1773.

Niels var født ca. 1737 og ernærede sig som fisker, men som de fleste andre beboere i Rågeleje har han sikkert også haft lidt landbrug i form af fåre- og svinehold. Kirsten Pers Datter, der var født ca. 1741, passede naturligvis husholdningen.

Sammen fik de mindst 5 børn, som det fremgår af folketællingen i 1787:

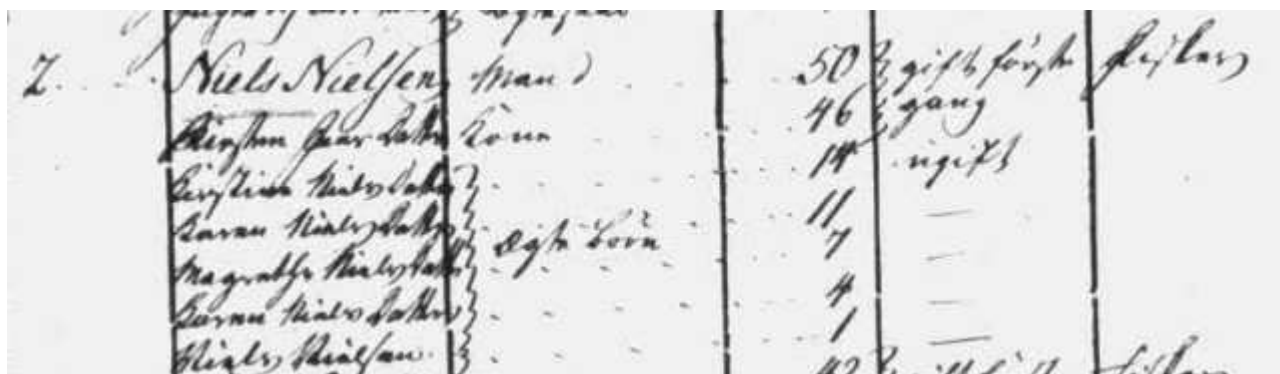
Rogge Fiskerleie, 2. Familie

Niels Nielsen, mand, 50 år, gift første gang, Fisker.
Kirsten Per Datter, kone, 46 år, gift første gang,
Kirsten Nielsdatter, ægte barn, 14
Karen Nielsdatter, ægte barn, 11
Magrethe Nielsdatter, ægte barn, 7
Charlotte Nielsdatter, ægte barn, 4
Niels Nielsen, ægte barn, 1

Billede 7: Rogge Fiskerleie -Overskriften i FT 1787

Det ser således ud i folketællerens håndskrift:

Billede 8: Udsnit af FT1787 for Vejby Sogn, Holbo Herred, Frederiksborg Amt.

Det bemærkes, at folketælleren har skrevet forkert, så der både er en Karen Nielsdatter på 11 år og en på 4 år. Den yngstes rigtige navn er imidlertid Charlotte (ofte bare Lotte) Nielsdatter, og hende hører vi naturligvis mere om, eftersom hun er min tip-tipoldemor, men der er også senere lidt mere at fortælle om hendes storesøster Kirsten.

Mine tip-tip-tipoldeforældre – par nr. 2, Peder Rasmussen og Kirsten Jensdatter

Ligeledes i anden halvdel af 1700-tallet boede ægteparret Peder Rasmussen, født ca. 1741, og hans kone Kirsten Jensdatter, født ca. 1745, på den modsatte side af Højbro Å – altså på Hesselbjerg-/Blistrup-siden. De boede i det østligste af de to huse på matrikel nr. 2.

Ved folketællingen i 1787 havde de tre børn, Pernille og Karen på 15 og 10 år og Jens på 2:

Folketælling, Blistrup 1787

Roveleje, 7de Familie

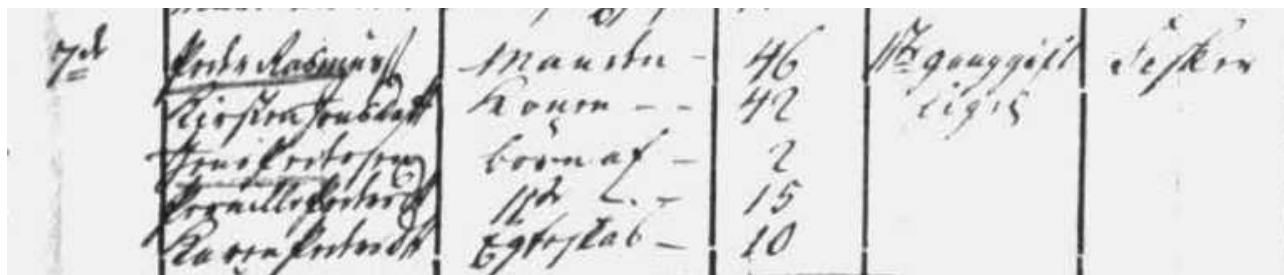
Peder Rasmussen, Manden, 46, 1ste gang gift, Fisker

Kirsten Jensdatter, 42, ligeledes (=1ste gang gift)

Jens Pedersen, 2 år, barn af 1ste ægteskab

Pernille Pedersdatter, 15, barn af 1ste ægteskab

Karen Pedersdatter, 10, barn af 1ste ægteskab

Peder Rasmussen	Manden	46	1ste gang gift	Fisker
Kirsten Jensdatter	Kone	42	ligeledes	
Jens Pedersen	barn af	2		
Pernille Pedersdatter	11de	15		
Karen Pedersdatter	ægteskab	10		

Billede 9: Udsnit af FT 1787 for Blistrup Sogn, Holbo Herred, Frederiksborg Amt

Ved næste folketælling 14 år senere, i 1801, er Jens og Pernille ude at tjene. Jens sandsynligvis i Hesselbjerg hos gårdejer Peder Olsen. Datteren Karen bor stadig hjemme, men nu har hun åbenbart fået pigen Margaretha med en mand ved navn Ole. Han er fraværende eller også er pigen født uden for ægteskab.

Peder og Kirsten har også i mellemtiden fået to børn mere, Hans og Inger på 11 og 10 år.

Folketælling, Blistrup 1801

Roveleje, et fattigt fiskerleje, 1ste Familie

Peder Rasmussen, Huusbonde, 60 år, begge i 1ste ægteskab, Fisker

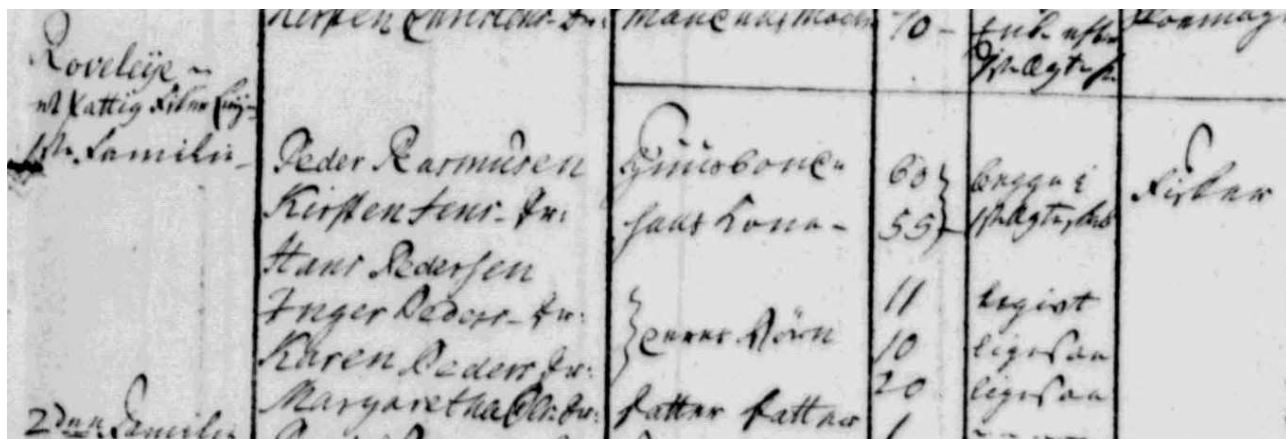
Kirsten Jensdatter, hans Kone, 55 år, begge i 1ste ægteskab

Hans Pedersen, deres barn, 11 år, ugift

Inger Pedersdatter, deres barn, 10 år, ugift

Karen Pedersdatter, deres barn, 20 år, ugift

Margaretha Olesdatter, datterdatter 1 år, ugift

Peder Rasmussen	Huusbonde	60	begge i 1ste ægteskab	Fisker
Kirsten Jensdatter	hans Kone	55	ligeledes	
Hans Pedersen	deres barn	11	ugift	
Inger Pedersdatter	deres barn	10	ugift	
Karen Pedersdatter	deres barn	20	ugift	
Margaretha Olesdatter	datterdatter	1	ugift	

Billede 10: Udsnit af FT1801 for Blistrup Sogn, Holbo Herred, Frederiksborg Amt

De to fiskerfamilier fra hver sin side af åen i Rågeleje, der omfatter 4 af mine tip-tip-tipoldeforældre og to af mine tip-tipoldeforældre (fremhævede), må have kendt hinanden godt, og deres børn har utvivlsomt leget sammen. Familiernes kan resumeres således:

Rågeleje (Vejby)

Niels Nielsen, født ca. 1737

Kirsten Per Datter, født ca. 1741

Børn:

Kirsten Nielsdatter, født ca. 1774

Karen Nielsdatter, født ca. 1777

Margrethe Nielsdatter, født ca. 1780

Charlotte Nielsdatter, født ca. 1783

Niels Nielsen, født ca. 1786

Rågeleje (Blistrup)

Peder Rasmussen, født ca. 1741-29.marts 1814

Kirsten Jensdatter, født ca. 1746-15 oktober 1819

Børn:

Pernille Pedersdatter, født ca. 1772,

Karen Pedersdatter, født ca. 1777

Jens Pedersen, født 1785

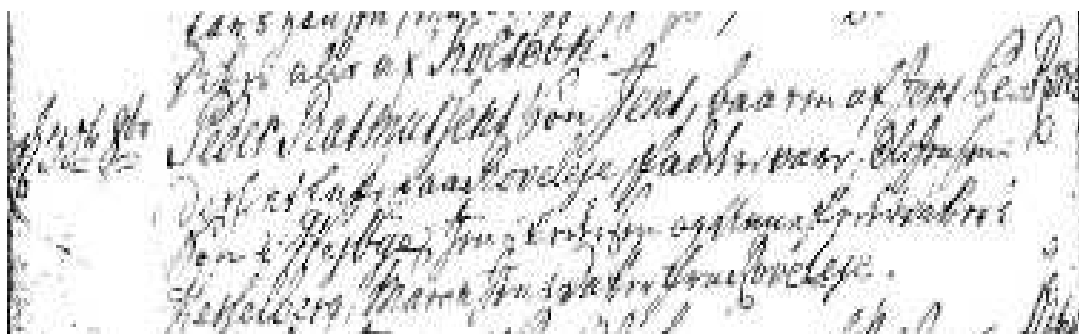
Hans Pedersen, født ca. 1790

Inger Pedersdatter, født ca. 1791

Mine tip-tipoldeforældre – par nr. 1, Jens Pedersen og Charlotte Nielsdatter

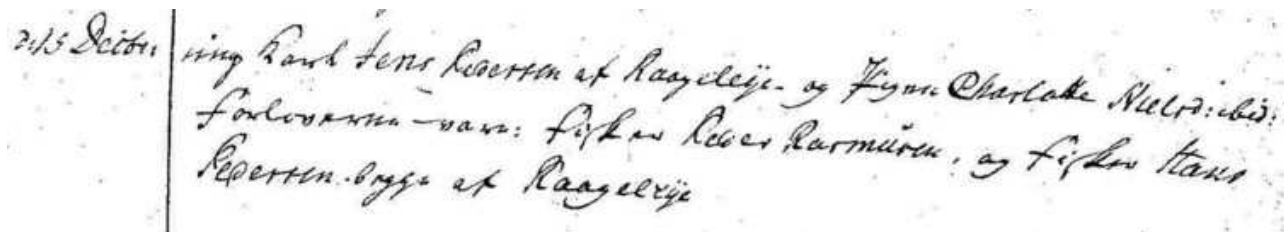
De ovennævnte bysbørn Charlotte Nielsdatter, født ca. 1783 i Rågeleje (Vejby) og Jens Pedersen, døbt 30. oktober 1785 i Rågeleje (Blistrup), giftede sig i 1809 og indgår i næste generation af denne anerække.

Jens' dåb i Blistrup kirkebog anfører kun dåbsdatoen. Dåben skete dog typisk samme dag eller meget få dage efter fødslen på grund af den nærliggende risiko for, at det spæde barn kunne dø.

Billede 11: Jens Pedersens dåb i Blistrup Kirke søndag d. 30. oktober 1785

Deres vielse den 15. december 1809 skete ligeledes i Blistrup Kirke og ikke som mest almindeligt i brudens sogn, der jo var Vejby.

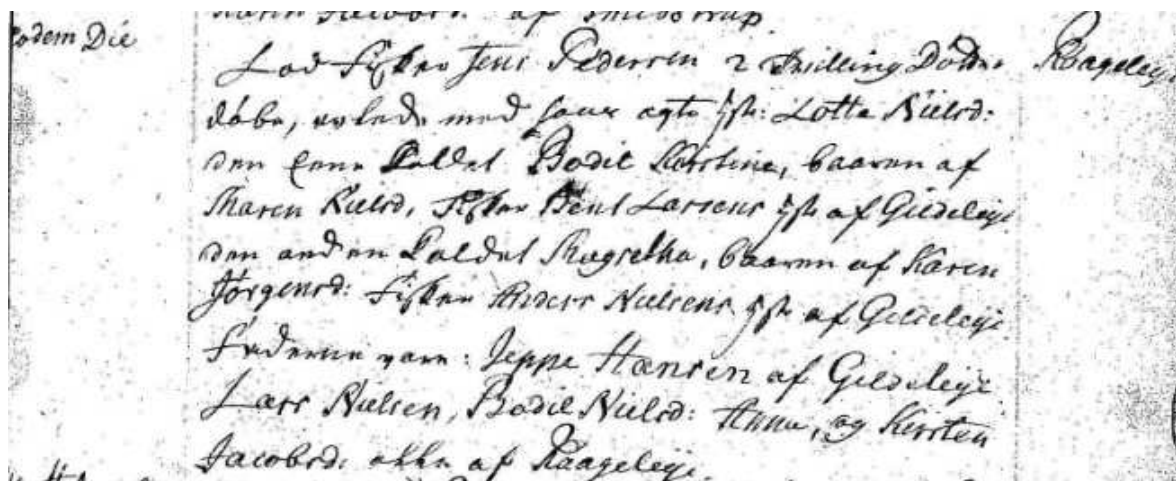
Billede 12: Bryllup mellem Jens Pedersen og Charlotte Nielsdatter i Blistrup Kirke 15 december 1809

”Ung Karl Jens Pedersen af Raageleye og Pigen Charlotte Nielsdatter. Forloverne vare: Fisker Peder Rasmussen, og Fisker Hans Pedersen, begge af Raageleye.”

Efter at være gift overtager Jens Pedersen fæste på huset på matrikel nr. 1 i Rågeleje i december 1809 fra Cornelius Andersen. Det var nabohuset til hans fødehjem, der som nævnt var det østligste af de to huse på matrikel 2 (se billede 3). Han var den første i familien, som overtog huset, og han blev boende der hele sit liv, mens han ernærede sig som fisker lige som sin far.

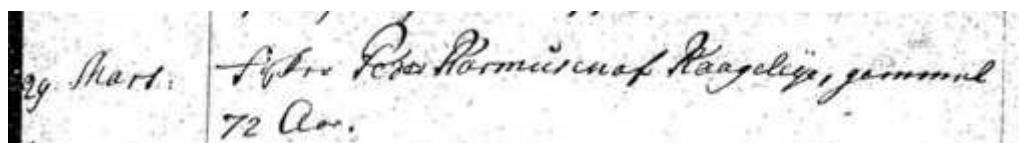
Sammen med Charlotte fik Jens i 1811 sønnen Hans, der døde i 13 år gammel i 1824, og derefter tvillingerne Bodil Kirstine og Magrethe, der blev døbt i Blistrup Kirke den 10. oktober 1813.

Kirkebogen siger: "Idem Die (=samme dag, dvs. 10. oktober 1813) lod Fisker Jens Pedersen 2 Tvilling Døtre døbe, avlede med hans ægte Hustr: Lotte Nielsdatter, den ene kaldet Bodil Kirstine, baaren af Maren Nielsdatter, Fisker Bent Larsens Hstr af Gildeleje, den anden kaldet Magrethe, baaren af Karen Jørgensd., Fisker Anders Nielsens Hstr af Gildeleje".

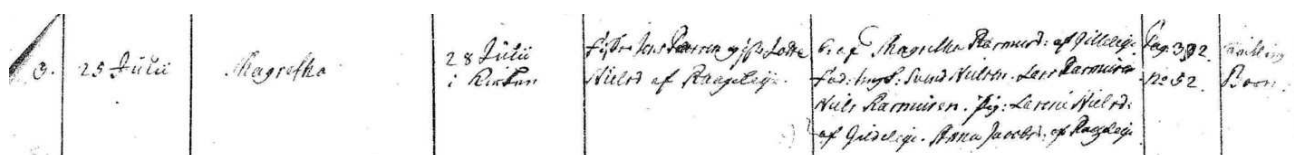
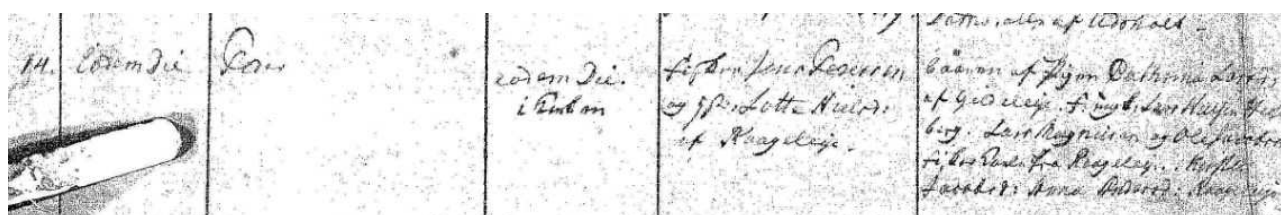
Billede 12: Bodil Kirstine og Magrethe Pedersdatter døbt i Blistrup Kirke 1813

Året efter døde Jens Pedersens far, Peder Rasmussen, den 29. marts 1814, og blev begravet på Blistrup kirkegård.

Billede 13: Udsnit af Blistrup kirkebog med Peder Rasmussens død

Jens og Charlotte fik endnu et hold tvillinger, Peder Jensen og Magrethe Jensdatter, født den 25. juli 1816 og døbt i kirken den 28. juli:

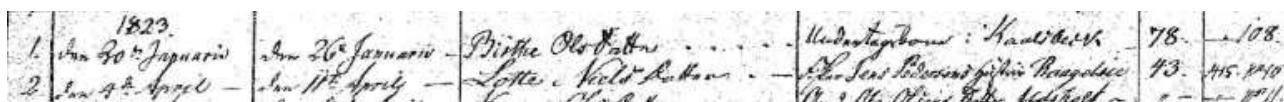

Billede 14 og 15: Udsnit af Blistrup kirkebog med Peder og Magrethes fødsel og dåb.

Det er uklart, hvorfor der døbes en Magrethe på dette tidspunkt, idet Magrethe fra 1811 ikke ses anført som død i kirkebogen. I alle tilfælde kom de yngste sønner Svend Jensen til i 1820, og Lars Jensen i 1822, men han døde som spæd i oktober samme år.

Kirsten Jensdatter, Jens' mor, døde som fattiglem den 15. oktober 1819 og blev begravet i Blistrup den 22. oktober 1819.

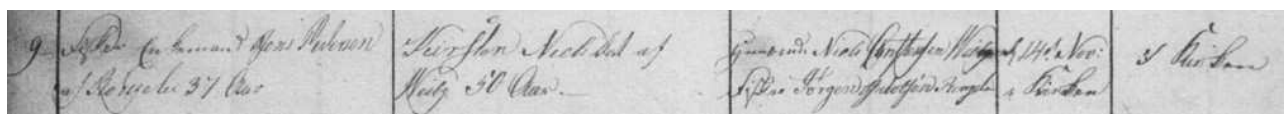
Lørdag den 4. april 1823 døde også hans kone Charlotte kun 40 år gammel og blev begravet lørdagen efter den 11. april på Blistrup kirkegård.

Billede 16: Charlotte Nielsdatters død og begravelse 1823 (nr. 2), Blistrup kirkebog

Kirkebogen anfører hendes alder som 43 år, hvilket ikke stemmer med de øvrige oplysninger. (Aldersangivelser i kirkebøger og – især - i folketællinger, hvor der ikke er angivet datoer, er på denne tid i almindelighed ikke særlig nøjagtige).

Med små børn i alderen 11, 11, 8, 8 og 3 år var det nødvendigt for Jens hurtigt at finde sig en ny ægtefælle. Valget faldt på Charlottes ugifte storesøster, nemlig Niels Nielsens ældste datter Kirsten Nielsdatter, der var født i 1774. Hun var altså 50 år og dermed 12 år ældre end ham selv. De blev gift allerede fredag 14. november 1823 i Vejby Kirke.

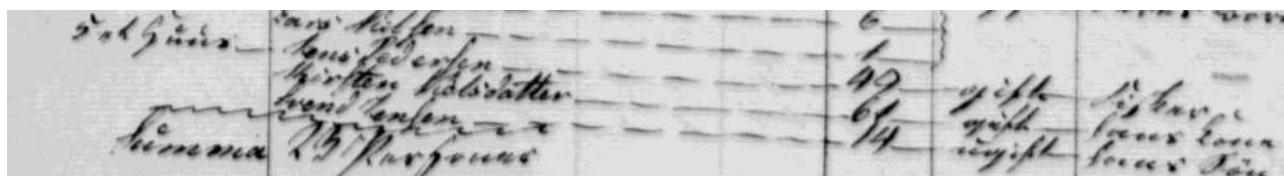

Billede 15: Kirsten Nielsdatter, 50 år og Fisker, Enkemand Jens Pedersen, 37 år, gift 1823. Vejby kirkebog.

Forloverne er husmand Niels Christensen fra 'Weiby' for Kirsten, hvilket formentlig betyder, at det er ham, hun har tjent hos, samt Jens' genbo, fisker Jørgen Jacobsen fra Raageleje.

I næste folketælling i 1834 bor Jens på matrikel nr. 1 med Kirsten og hans yngste søn Svend Jensen. De ældste, blandt andet Peder Jensen er sikkert ude at tjene:

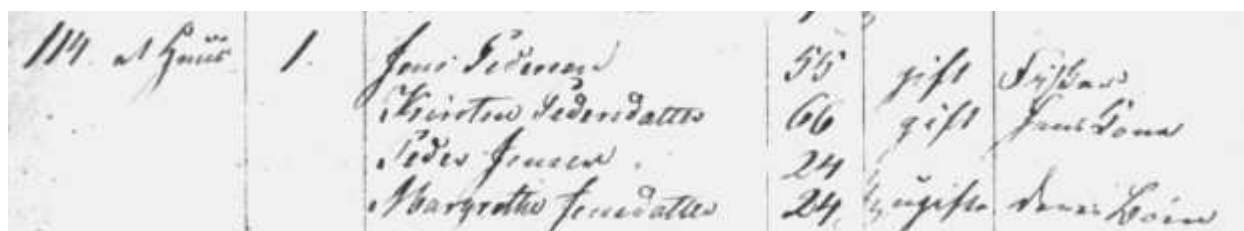
"Folketælling 18. februar 1834. Raageleie. 1 Huus.
Jens Pedersen, 49 aar (f. 1785), gift, Fisker
Kirsten Nielsdatter, 61 aar (f. 1774), gift, hans Kone
Svend Jensen, 14 aar (f. 1820) ugift, hans søn "(med Charlotte Nielsdatter).

Billede 17: Jens Pedersen og 'familie i udsnit af folketællingen 1834 i Rågeleje.

Seks år senere, ved folketællingen i 1840, er situationen modsat. Her er andet hold tvillinger flyttet hjem igen, mens den yngste har forladt huset:

"Folketælling 28. februar 1840, Raageleie
Jens Pedersen, 55 aar, gift, Fisker
Kirsten Nielsdatter, 66 aar, gift, hans Kone
Peder Jensen, 24 aar, ugift, deres Barn (sammen med Charlotte)
Magrethe Jensdatter, 24 aar, ugift, deres Barn." (sammen med Charlotte)

Billede 18: Udsnit af folketælling i Rågeleje 1840.

Inden næste folketælling i 1845 er Magrethe flyttet hjemmefra igen, mens det nygifte par Peder Jensen og Mette Marie Jespersdatter deler huset med hans forældre.

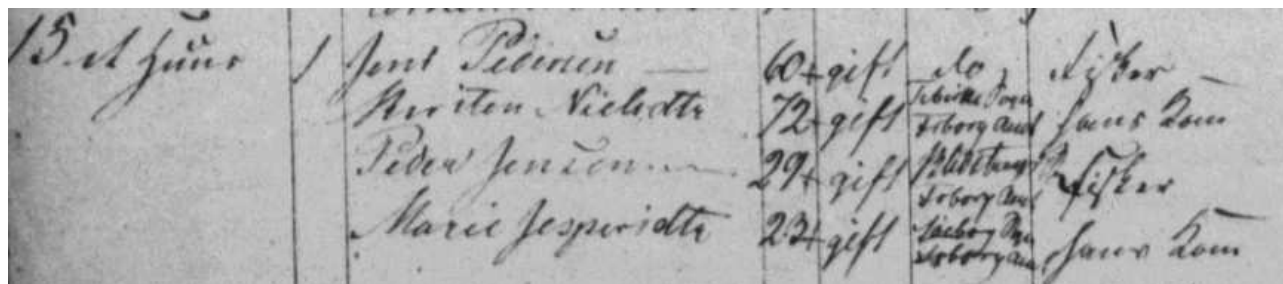
"Folketælling 10. februar 1845

Jens Pedersen, 60 aar, gift, fra Blidstrup Sogn, Fr.borg Amt, Fisker

Kirsten Nielsdatter, 72 aar, gift, fra Tibirke Sogn, Fr.borg Amt, hans Kone

Peder Jensen 29 aar, gift, fra Blidstrup Sogn, Fr.borg Amt, Fisker

Marie Jespersdatter 23 aar, fra Søeborg Sogn, Fr.borg Amt, hans Kone

Billede 19: Udsnit af folketælling i Rågeleje 1845

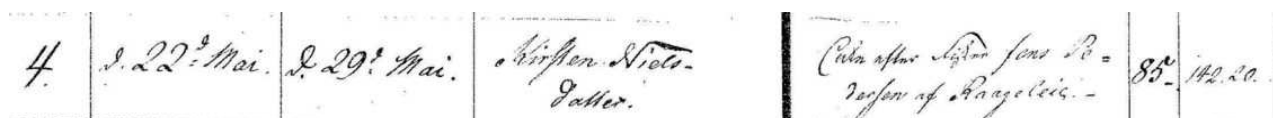
Vi vender senere tilbage til giftermålet mellem Peder Jensen og Mette Marie Jespersdatter, der har stor betydning i det følgende, eftersom de to er Caroline Pedersens forældre og derfor mine tipoldeforældre.

Jens Pedersen døde den 11. okt 1848, 63 år gammel, af 'mavesmerter'.

Billede 20: Udsnit af Blistrup kirkebog: Jens Pedersens død og begravelse.

Som det vil fremgå senere, blev hans kone Kirsten Nielsdatter boende i huset hos sin stedsøn Peder og hans kone Mette Marie, indtil hun i en alder af 85 år døde næsten 10 år senere, den 22. maj 1858. Hun blev begravet på Blistrup kirkegård den 29. maj.

Billede 21: Udsnit af Blistrup kirkebog: Kirsten Nielsdatters død og begravelse.

Vi kan resumere, at huset på matrikel 1 i Rågeleje i 1845 var bolig for mine tip-tipoldeforældre og mine tipoldeforældre (fremhævede):

Tip-tipoldeforældre:

Jens Pedersen, 30. oktober 1785 - 11. oktober 1848

Charlotte Nielsdatter, ca. 1783 - 4. april 1823

Søn og svigerdatter, tip-oldeforældre

Peder Jensen, født 25. juni 1816

Mette Marie Jespersdatter 23 aar, Peders kone

Billede 22: Blistrup Kirke og kirkegård

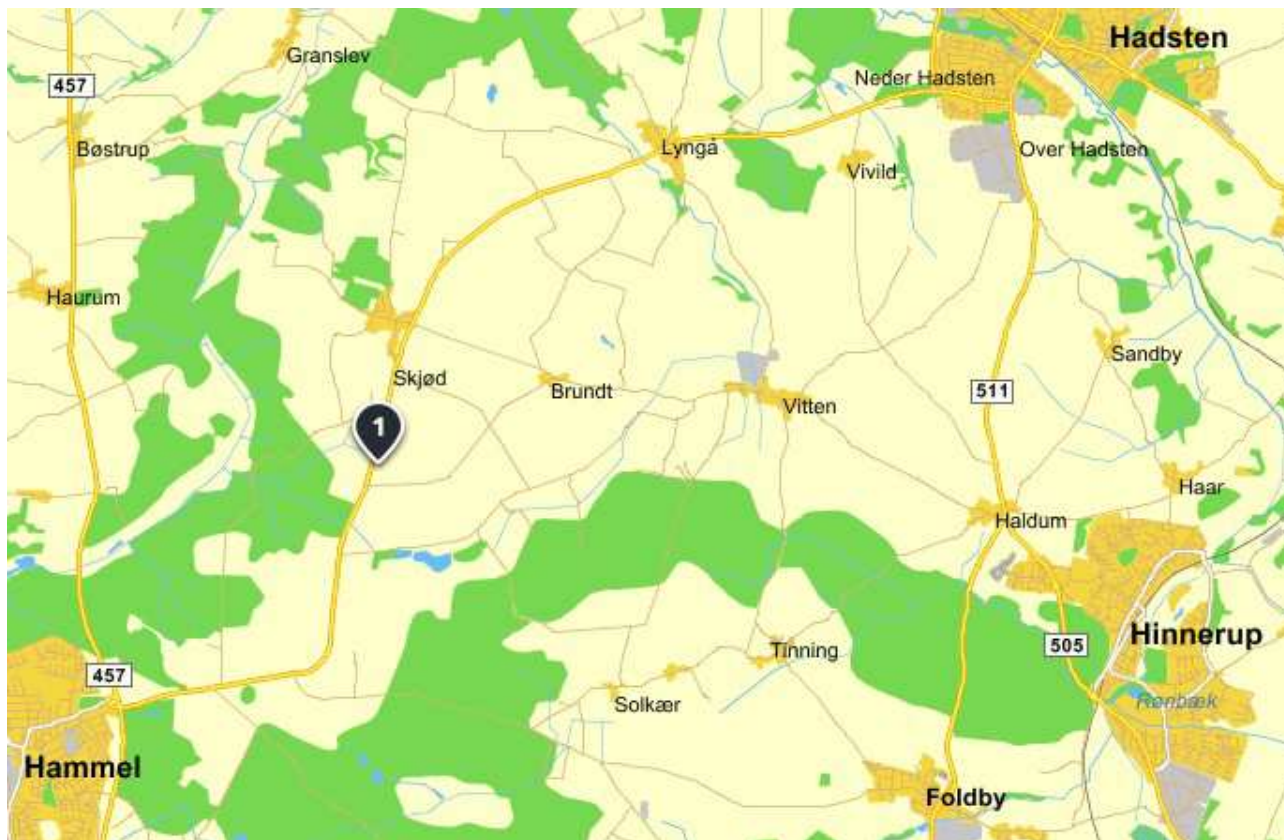
De beskrevne familier i Rågeleje frem til min oldemors far kan derfor resumeres således:

Tipoldefar	Tip- tipoldeforældre	Tip-tip- tipoldeforældre
		Peder Rasmussen ca. 1741 – 1814 Rågeleje
	Jens Pedersen 1785 – 1848 Rågeleje	
Peder Jensen 1816 – 1896 Rågeleje		Kirsten Jensdatter ca. 1746 – 1819 Rågeleje
		Niels Nielsen ca. 1737 - ? Rågeleje (Vejby)
	Charlotte Nielsdatter ca. 1783 – 1823 Rågeleje	
		Kirsten Persdatter ca. 1741 - ? Rågeleje (Vejby)

Inden vi fortsætter historien om huset i Rågeleje og familiens liv der, vender vi os mod slægten for tipoldefar Peder Jensens kone - og min tipoldemor - Mette Marie Jespersdatter og skal gennemgå hendes forældre og bedsteforældre.

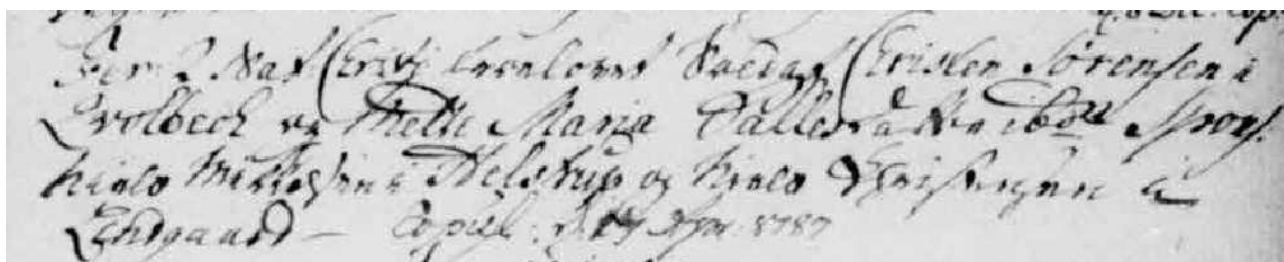
Mine tip-tip-tipoldeforældre, par nr. 3, Christen Sørensen og Mette Marie Pallesdatter

Denne del af slægtshistorien begynder i det jyske, nemlig i landsbyen Kvolbæk i Skjød Sogn, der ligger i Houbjerg Herred, Viborg Amt. Kvolbæk/Skjød ligger i Østjylland på vejen mellem Hammel og Hadsten, som det ses på kortet her:

Billede 23: Placering af Kvolbæk (ved mærket) og Skjød by.

Her bliver mine 3x tip-oldeforældre Christen Sørensen og Mette Marie Pallesdatter, begge fra Kvolbæk, trolovet 2. juledag 1786 og gift i Skjød Kirke den 16. april 1787. Christen er på dette tidspunkt soldat, og Mette Marie er 22 år og datter af Kirstine Rasmusdatter, født ca. 1737, og hendes første mand Palle (med ukendt efternavn).

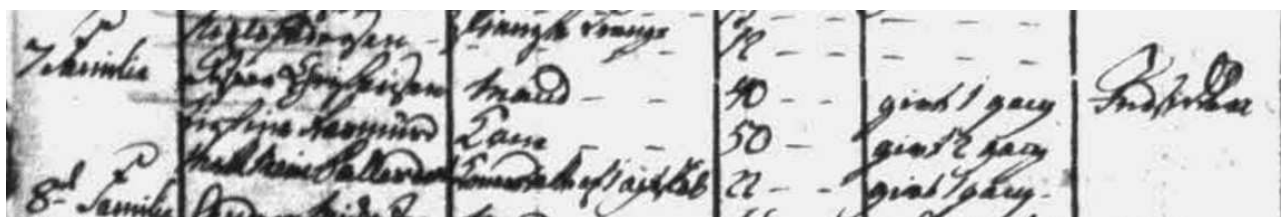

Billede 24: Udklip fra Skjød Sogn, Christen Sørensen og Mette Marie Pallesdatter gift.

Ved folketællingen pr. 1. juli 1787 bor den nygifte og gravide Mette Marie hos sin mor og stedfar i Kvolbæk:

Jesper Christensen, mand, 40 år, gift 1. gang, Indsidder
Kirstine Rasmusdatter, kone, 50 år, gift 2. gang
Mette Marie Pallesdatter, konens datter af 1. ægteskab, 22 år, gift 1. gang

Det ser således ud i den originale folketælling:

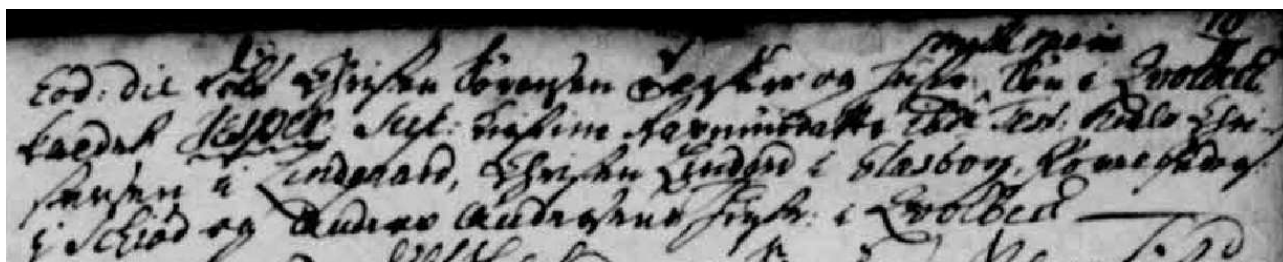
A handwritten document from 1787, likely a census or church record. It features several columns of text in a cursive script. The first column contains names, possibly 'Christen Sørensen'. The second column contains numbers, including '40', '50', and '22'. The third column contains more text, possibly 'giedt gang' and 'giedt gang'. The document is signed 'Jespersen' at the bottom right.

Christen Sørensen	40	giedt gang
Jesper Christensen	50	giedt gang
Mette Marie	22	giedt gang

Billede 25: Udklip fra FT1787 i Skjød Sogn, Houlbjerg Herred, Viborg Amt

Christen Sørensen er ikke til stede, så han har nok endnu ikke afsluttet sin soldatertjeneste.

Allerede 6 måneder efter brylluppet fik Christen og Mette Marie sønnen Jesper Christensen, der blev min tip-tipoldefar. Han blev døbt i Skjød kirke den 28. oktober 1787 med sin mormor, Kristine Rasmusdatter som gudmor.

Billede 26: Udklip fra kirkebogen for Skjød Sogn, Houlbjerg Herred, Viborg Amt, Jesper Christensen døbt.

På et tidspunkt ikke så længe efter flytter familien til Siim i Dover Sogn, Hjelmslev Herred, Skanderborg Amt. Siim ligger mellem Ry og Skanderborg, som det fremgår af nedenstående kort:

Billede 27: Kort med angivelse af Siim beliggenhed

Flytningen kan være blevet mulig i sammenhæng med stavnsbåndets ophævelse, som indførtes successivt i perioden 1788-1800. I 1788 blev det ophævet for alle bønderkarle under 14 år og over 36 år, og derefter udvidet med en årgang hvert år. Alle resterende blev givet fri i år 1800.

Christen Sørensen og Mette Marie mistede 4. maj 1800 deres 5-årige datter Kirsten, som blev begravet søndagen efter påske, den 11. maj 1800, på Dover kirkegård. Hun er ikke døbt i hverken Skjød eller Dover sogn, så ægteparret må have boet et andet sted i mellemtiden.

Familien bor i hvert fald i Dover sogn ved folketællingen i 1801, og det fremgår, at Christen Sørensens svigerforældre er flyttet med dem fra Kvolbæk. De to mænd har sikkert arbejdet sammen, eftersom de begge var husmænd uden jord, mens Christen samtidig var murermester, og hans kones stedfar Jesper var maler.

Folketælling 1801 i Siim, Dover, Hjelslev, Skanderborg

Familie 19

Christen Sørensen, Mand 46 år, i første Ægteskab, Jordløs Huusmand og Muurmester

Mette Marie Pallesdatter, hans Kone, 36 år, i første Ægteskab

Jesper Christensen, deres Søn, 14 år, ugift

Folketælling 1801 i Siim, Dover, Hjelslev, Skanderborg

Familie 18

Jesper Christensen, Mand, 60 år, i 2. Ægteskab, Jordløs Huusmand og Mahler

Kierstine Rasmusdatter, hans Kone, 62 år, i 2. Ægteskab

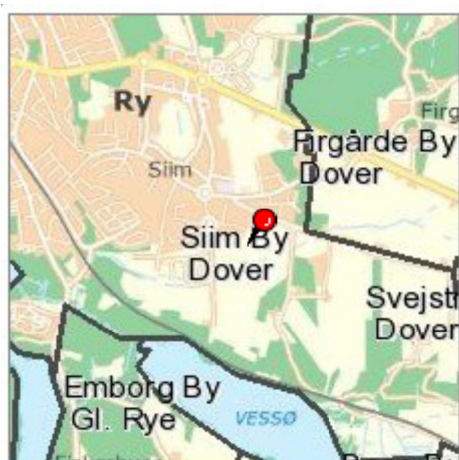
Det bemærkes, at Jesper og Kirstines alder ikke stemmer med den, der er anført i folketællingen i 1787. Ifølge den skulle Jesper i 1801 være 54 år og Kirstine 64. Desuden står begge her som værende i 2. ægteskab, hvor det i 1901 kun gjaldt Kirstine, og det sidste må anses for at være det rigtige.

18 ^{te}	Jesper Christensen	Mand	60	{ i 2. Ægteskab	Jordløs Huusmand og Mahler
	Kierstine Rasmusdatter	hans Kone	62		
19 ^{te}	Christen Sørensen	Mand	46	{ i 1. Ægteskab	Jordløs Huusmand og Muurmester
	Mette Marie Pallesdatter	hans Kone	36		
	Jesper Christensen	deres Søn	14	ung	

Billede 28: Udsnit af FT1801 for Siim, Dover Sogn, Hjelslev, Skanderborg

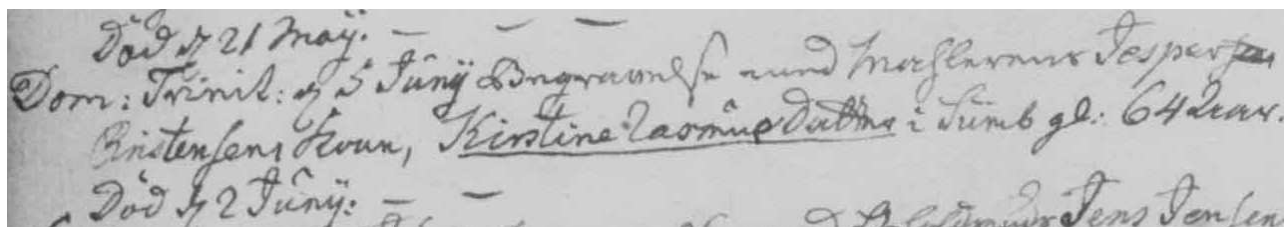

Billede 29: Dover Kirke og kirkegård

Siim by og Christen Sørensens matrikel nr. 15a fremgår af oventående kort.

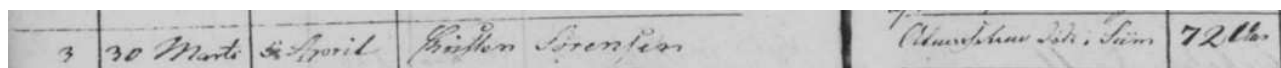
Kirsten Rasmusdatter, min 4 x tipoldemor, døde 64 år gammel den 2. juni 1803 og blev begravet 5. juni 1803 på Dover Kirkegård den 5. juni 1803.

Billede 30: Udsnit af kirkebogen for Dover Sogn. Kirsten Rasmusdatter død 1803

Hendes mand nr. 2, maleren Jesper Christensen, levede endnu 13 år og døde 78 år gammel som almisselem i Siim den 24. maj 1820 og blev begravet på Dover kirkegård den 30. maj 1820.

Min 3 x tipoldefar, husmand og murermeister Christen Sørensen, døde 72 år gammel som almisselem i Siim den 30. marts 1829 og blev begravet på Dover kirkegård den 5. april 1829.

Billede 31: Udsnit af kirkebogen for Dover Sogn. Christen Sørensen død 1829

Det har indtil videre ikke været muligt at finde hans kone, Mette Marie Pallesdatter, anført som død i kirkebøgerne. Hvis hun overlevede Christen, hvilket forekommer sandsynligt, kan hun være flyttet til familie i et andet sogn.

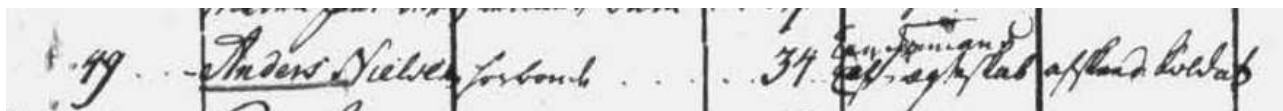
Hendes overlevende søn, Jesper Christensen, min tip-tipoldefar, var, som vi skal se, flyttet langt væk. Med ham vender vi tilbage til Sjællands nordkyst - nemlig til Gilleleje.

Mine tip-tip-tipoldeforældre, par nr. 4, Anders Nielsen og Lene (Nille) Jensdatter

Note: Det giver lidt mangler, at kirkebøgerne fra Gilleleje Sogn for årene før 1814 mangler. De forsvandt, da præstegården i Søborg brændte 23.-24. april 1873. Gilleleje Sogn hørte under Søborg og blev først et selvstændigt sogn i 1924.

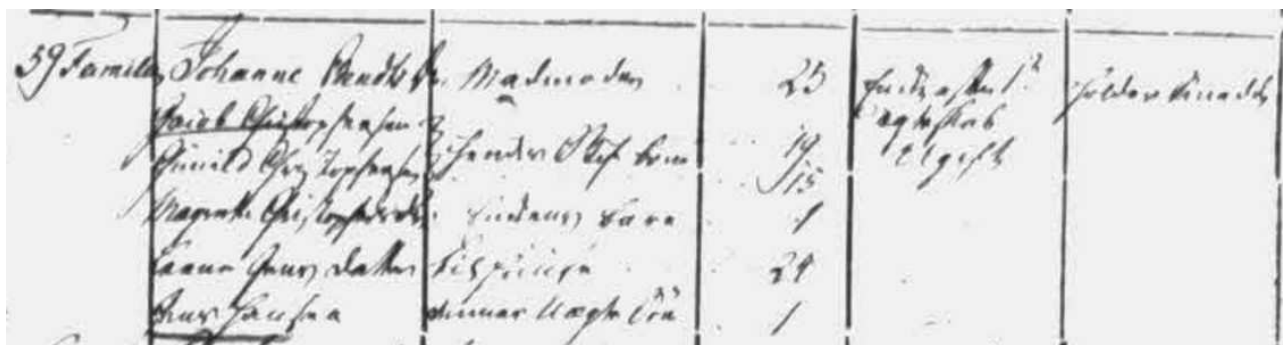
I 1787 bor den 34-årige Anders Nielsen i Gilleleje, hvor han er angivet at være ”Enkemand af 1ste Ægteskab” og at han er ”afsked(iget) Soldat”. Hans kone første kone er altså død, formentlig ikke så lang tid før, og der var ikke børn i det ægteskab.

I folketællingen 1787 vises han således, som familie nr. 49:

Billede 32: Udsnit af FT1787 for Gilleleje, Holbo, Frederiksborg. Anders Nielsen

Samme år er den ugifte 24-årige Leene Jensdatter ”til huse” hos familie 59 sammen med sin søn Jens Hansen på 1 år, der på grund af den manglende fader betegnes som ”uægte”. De to står nederst på dette billede fra folketællingen 1787:

Billede 33: Udsnit af FT1787 for Gilleleje, Holbo, Frederiksborg. Lene Jensdatter

Anders Nielsen og Lene Jensdatter gifter sig samme år – eller muligvis året efter – i Gilleleje Kirke og får deres første barn, en pige, sammen i 1788. Derefter får de yderligere en søn og 2 piger de følgende år. Det fremgår af folketællingen i 1801, som viser familien således:

Gilleleje, 81de Familie

Anders Nielsen, Husbond, 49, gift 2. gang, Jordløs Husmand

Nille Jensdatter, hans Kone, 39, gift 1ste gang

Johanne Andersdatter, deres barn, 13, ugift

Lars Andersen, deres barn, 10, ugift

Catharina Andersdatter, deres barn, 6, ugift

Christiana Andersdatter, deres barn, 4, ugift

Billede 34: Gilleleje Kirke

Det bemærkes, at konens fornavn her er anført som Nille. Der er dog rigtig gode grunde til, at det i virkeligheden er Lene, fordi hun bor samme sted efter Anders' død og i øvrigt betegnes som Anders Nielsens enke, da hun selv dør.

Det originale registrering af familien ved folketællingen i 1801 ser således ud:

Navn	Alder	Noter
Anders Nielsen	49	gift
Nille Jens	39	gift
Johanne Andersen	13	ung
Lars Andersen	10	ung
Catharina Andersen	6	
Christiana Andersen	4	

Billede 35: Udsnit af FT1801 for Gilleleje, Holbo, Frederiksborg

Lene Jensdatters uægte søn, der nu er 14-15 år, optræder ikke hos familien, fordi han sikkert er blevet konfirmeret og derefter er blevet sendt på arbejde som tjenestedreng.

I de kommende år levede familien et nøjsomt liv i Gilleleje. I 1815 blev den ældste datter Johanne gift og Catharina, som var den næste datter og 21 år, havde allerede mødt sin kommende mand. Han var 7 år ældre end hende og var af ukendte grunde havnet i Gilleleje, langt fra hans hjemstavn. Han var 28 år, skrædder og talte jysk, fordi han var født i Kvolbæk i Skjød sogn og opvokset i Siim i Dover sogn. Hans navn var Jesper Christensen.

Året efter blev den nu 22-årige Catharina gift med Jesper i Gilleleje Kirke den 11. oktober 1816.

Kirkebogen fortæller:

Brudgom: Jesper Christensen, Skræder, 22 år, bor paa Gilleleje
 Brud: Cathrine Andersdatter, af Bondestanden, 22 år gl.
 Forlovere: Anders Nielsen paa Gilleleje og Ole Jørgensen i Søborg
 Gift: 11. Octbr i Kirken.

Som det ses, er Jesper Christensens alder angivet forkert, og Catharinas navn er blevet til Cathrine. Dåbsnavne var dengang ikke så fastlagte, som de blev senere. Jespers familie var for langt væk til at kunne optræde som forlovere, og når Ole Jørgensen fra Søborg optræder, skyldes det sikkert, at Cathrine, som vi nu kan kalde hende, har været tjenestepige hos ham inden giftermålet.

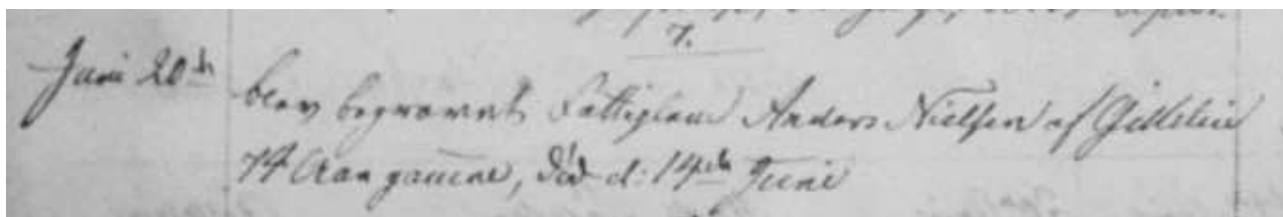
Den originale registrering i kirkebogen ser således ud:

Navn	Alder	Noter
Jesper Christensen	22 år	brudgom
Cathrine Andersdatter	22 år	brud
Anders Nielsen		forlovere
Ole Jørgensen		forlovere

Billede 36: Udsnit af kirkebogen for Gilleleje Sogn 1816. Jesper Christensen og Cathrine Andersdatter gift 1816

Det nygifte pars historie vender vi tilbage til, for de er mine tip-tipoldeforældre og altså min oldemor Caroline Pedersens morforældre.

Catharinas forældre levede stadig deres nøjsomme liv i Gilleleje og endte som fattiglemmer, da de blev for gamle til at sørge for sig selv. I 1827 døde den nu 74-årige Anders Nielsen nemlig som fattiglem den 14. juni og blev begravet den 20. juni på Gilleleje kirkegård.

Billede 37: Udsnit af kirkebogen for Gilleleje Sogn 1827. Anders Nielsen død.

Der findes et skifte efter ham under Søborg Sognekalds Gods den 15. juni 1827. Det omtaler ham betegnende nok som: "Anders Nielsen, fattig, 74".

Anders' enke (Lene eller Nille) levede derefter alene i deres hus, som det ses af folketællingen i 1834:

Gilleleje, Familie 81, et hus

Lene Jensdatter, 70, Enke, Fattiglem

Billede 38: Udsnit af FT1834 for Gilleleje, Holbo, Frederiksborg, Lene Jensdatter enke.

Døde.							
Dødsregister.							
No.	Dødsdagen.	Begravelsesdagen.	Den Dødes Navn og Tilnavn.	Stand, Haandtering og Opholdssted.	Alder.	hvor anført i det almindelige og Dødsregisteret.	Bemærkninger.
2.	9. 20 ^{de} Januari	9. 24 ^{de} Januari	Anders Olsen Andersen	Lefte Anders Villingsbøks Søster paa Gilleleje.	74 Aar	156.	Angesl.
3.	9. 27 ^{de} Marts	9. 27 ^{de} Marts	Beitke Kristine Larsen	Magne Knagenørds Søster af Helligsøp.	24 Aar	153.	
4.	9. 22 ^{de} Octbr.	9. 27 ^{de} Octbr.	Lene Jensdatter	Fattiglem. Enke efter gl. Anders Nielsen paa Gilleleje.	72 Aar	157.	
1.	9. 16 ^{de} Marts	9. 23 ^{de} Marts	Lene Jensdatter	Lene Nielsen Søster af Knudsen paa Gilleleje. Død i Huset.	74 Aar	157.	
2.	9. 4 ^{de} Octbr.	9. 10 ^{de} Octbr.	Lene Jensdatter	Lene Nielsen Søster af Knudsen paa Gilleleje. Død i Huset.	74 Aar	158.	

Billede 39: Udsnit af kirkebogen for Gilleleje Sogn 1836. Lene (Nille) Jensdatter død.

Lene levede endnu 2 år her, til hun døde den 22. oktober 1836. Hun blev begravet hos Anders på Gilleleje kirkegård. Kirkebogen siger under nr. 4: "Død d. 22de Octbr, begravet d. 27de Oktober Lene Jensdatter, Fattiglem, Enke efter gl: Anders Nielsen paa Gilleleje, 72 år."

De to familier, som omfatter mine tip-tip-tipoldeforældre på min oldemors spindeside, kan nu resumeres således (med mine aner fremhævet):

Siim, Dover, Skanderborg	Gilleleje, Holbo, Frederiksborg
4 x tipoldemor: Kirstine Rasmusdatter , ca. 1739 – 2.6.1803	3 x tipoldeforældre:
Svigersøn og datter (3 x tipoldeforældre): Christen Sørensen , ca. 1757 – 30.3.1829	Anders Nielsen , ca. 1752 – 14. juni 1827
Mette Marie Pallesdatter , ca. 1765 - ?	Lene (Nille) Jensdatter , ca. 1762 – 22.10.1836
Barnebarn (2 x tipoldefar):	Børn (og 2 x tipoldemor):
Jesper Christensen , 28.10.1788-28.08.1853	Johanne Andersdatter, født ca. 1788
	Lars Andersen, født ca. 1791
	Catharina Andersdatter , ca. 1794 – 28.2.1863
	Christiana Andersdatter, født ca. 1797

Mine tip-tipoldeforældre – par nr. 2, Jesper Christensen og Cathrine Andersdatter

Som vist ovenfor blev Jesper Christensen og Catharina eller Cathrine Andersdatter gift i 1816, hvor Jesper ernærede sig som skrædder i Gilleleje. I løbet af de næste 14 år fik de her 5 børn, 2 drenge og 5 piger.

Allerede 23. marts 1817 fik de datteren Christine, og sønnen Christian fulgte efter 10. februar 1819. Den 9. juli 1822 fik de endnu en datter, som kom til at hedde Mette Marie efter sin farmor, og den næste søn, der blev født 23. august 1825, blev til gengæld kaldt Christen efter sin farfar. Deres sidste barn var Anne Dorthea Jespersdatter, som blev født 27. december 1830.

På et tidspunkt efter Christines konfirmation, der fandt sted i 1833, flyttede hele familien til Plejelt, som ligger i Havreholm skoledistrikt i Tikøb kommune, Lyngby-Kronborg herred, Frederiksborg amt. Der er de opført i folketællingen pr. 1. februar 1834 således (med drengene nævnt før pigerne...):

Havreholm Skoledistrikt, Plejelt Bye.
34. et Huus
Jesper Christensen, 47, gift, Inds(idder) og Skræder
Cathrine Anders Datter, 41, gift, hans Kone
Christian Jespersen, 16, ugift, deres barn
Christen Jespersen, 8, ugift, deres barn
Christine Jespers Datter, 17, ugift, deres barn
Marie Jespers Datter, 11, ugift, deres barn
Ane Dorthea Jespers Datter, 3, ugift, deres barn

Det ser ud til, at Jesper har forsøgt at supplere sin indtægt ved at drive lidt landbrug ved siden af. Den originale registrering af FT 1834 ser således ud:

34. st. primus	Jesper Christensen	47	gift	Klarer sig i indtægt
	Cathrine Andersdatter	41	gift	Indtægt og Skat.
	Christian Jespersen	16	ugift	Jens Kone
	Christen Jespersen	8	ugift	
	Christine Jespersdatter	17	ugift	Jens Kone
	Marie Jespersdatter	11	ugift	
	Ans Dorte Jespersdatter	3	ugift	
	Jacob Antonii Giff	64	gift	Indtægt og Skat.
	Martha Jacobsen Berge	61	gift	Jens Kone

Billede 40: Udsnit af FT 1834 Plejelt, Tikøb, Lyng-Kronborg, Frederiksborg. Jesper Christensen og familie

Mette Maries konfirmation fandt sted 1. søndag efter Påske 1837 (2. april 1837) i Søborg Kirke. Hun fik karakteren god i både kundskab og opførsel, og det oplyses, at hun er vaccineret (mod kopper) af Taur i 1822. Det forstås, at hele familien allerede er tilbage i Gilleleje. Det fremgår også af folketællingen i 1840:

Gilleleje, nr. 86, et Huus

Jesper Christensen, 52, gift, Skræder
 Cathrine Andersdatter, 45, gift, hans Kone
 Christian Jespersen, 23, ugift, deres barn
 Christen Jespersen, 14, ugift, deres barn
 Christine Jespersdatter, 21, ugift, deres barn
 Thea Jespersdatter, 9, ugift, deres barn

Den ser således ud i den originale udgave:

86. st. primus	1.	Ans Dorte Jespersdatter	27	ugift	Jens Kone
		Jesper Christensen	52	gift	Indtægt og Skat.
		Cathrine Andersdatter	45	gift	Jens Kone
		Christian Jespersen	23	ugift	Jens Kone
		Christen Jespersen	14	ugift	Jens Kone
		Christine Jespersdatter	21	ugift	Jens Kone
		Thea Jespersdatter	9	ugift	Jens Kone

Billede 41: Udsnit af FT 1840 Gilleleje. Jesper Christensen og familie

Det bemærkes, at den ældste søn og ældste datter stadig bor hjemme, mens den 18-årige Mette Marie Jespersdatter er flyttet hjemmefra for at tjene hos en anden familie. Vi møder hende først igen, da hun bliver gift som 23-årig, og det vil blive behandlet indgående, eftersom hun er min tip-oldemor.

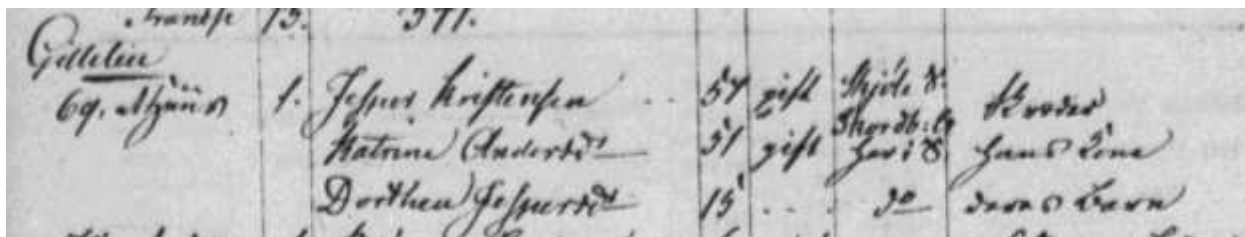
Sønnen Christen var heller ikke hjemme ret meget længere. Han blev konfirmeret 1. søndag efter påske 1840 og fik derefter læreplads som handelslærling i Helsingør hos købmand Isaac Joelson.

Så i 1845 var kun den yngste datter stadig hjemmeboende, som det fremgår af folketællingen det år.

Gilleleje by, 1 Huus

Jesper Kristensen, 54, gift, fra Skjød S(ogn), Skand(erborg) A(mt), Skræder
Katrine Andersd(atter), 51, gift, født her i S(ognet), hans Kone
Dorthea Jespersd(atter), 15, ugift, født her i S(ognet), deres barn

Hvilket ser således ud i original:

Billede 42: Udsnit af FT 1845 Gilleleje. Jesper Christensen og familie

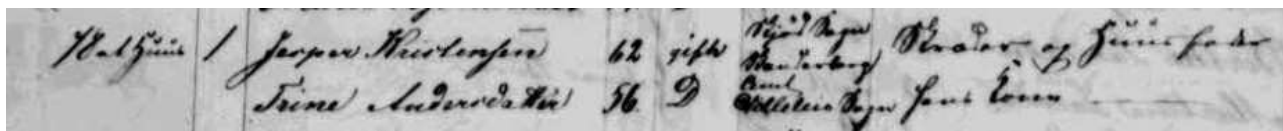
5 år senere, ved folketællingen i 1850, bor den nu ældre skrædder og hans kone alene i huset i Gilleleje. Dog bor deres ældste søn Christian, der nu er 31 år, også i byen med sin kone og sine 5 børn. Han er skrædder som sin far, men bedriver også fiskeri. Også den ældste datter, Christine, bor der sammen med sin mand og sine 4 børn.

Gilleleje, FT1850

nr. 78 Et Huus

Jesper Kristensen, 62, gift, Skjød Sogn, Skanderborg Amt, Skræder og Huusfader
Trine Andersdatter, 56, gift, Gilleleie Sogn, hans Kone

Originalen ser således ud:

Billede 43: Udsnit af FT 1850 Gilleleje. Jesper Christensen og familie

Efter at have levet ca. 40 i Gilleleje, dør min tip-tipoldefar, skrædderen Jesper Christensen den 28. august 1853 "af leversygdom" og begravs på Gilleleje kirkegård den 2. september. Ifølge Kirkebogen:

"død 28. August, begravet 2den Septbr, Jesper Kristensen, Husmand og Skræder på Gilleleje, 65 år, død af leversygdom."

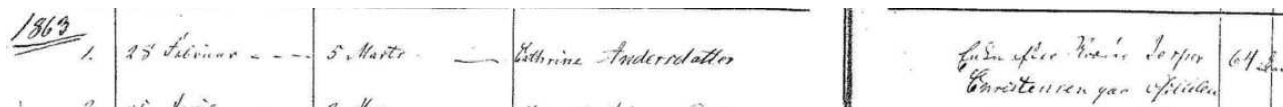

Billede 44: Udsnit af kirkebog 1853 Gilleleje. Jesper Christensen død

Catharina (eller Kathrine, eller blot Trine) bor nu alene i huset. Hun klarer sig uden at blive fattiglem, formentlig med hjælp fra i hvert fald de to børn, der bor i Gilleleje, selv om de nu hver har 5 børn at opfostre. Hun dør efter næsten 10 år som enke den 25. februar 1863 og bliver begravet i gravstedet på Gilleleje kirkegård den 5. marts 1863.

Kirkebogen siger:

”1863, død 25. februar, begravet 5. marts, Cathrine Andersdatter, Enke efter Skræder Jesper Christensen paa Gilleleje, 64 Aar.”

Billede 45: Udsnit af kirkebog 1863 Gilleleje. Catharina (Cathrine) Andersdatter død

På grundlag af hendes alder ved brylluppet og aldersangivelserne ved diverse folketællinger er det dog ret sikkert, at Cathrine var 69 år og ikke 64 år, da hun døde.

Det kan nu sammenfattes, at mit andet par tip-tipoldeforældre samt min tipoldemor på oldemor Caroline Pedersens spindeside bestod af følgende (med anerne fremhævet):

Jesper Christensen, 28. oktober 1787 – 28. august 1853
Catharina Andersdatter, ca. 1794 – 28. februar 1863

Deres børn:

Christine Jespersdatter, 23. marts 1817 - ?

Christian Jespersen, 10. februar 1819 - ?

Mette Marie Jespersdatter, 9. juli 1822 – 3. januar 1910

Christen Jespersen, 23. august 1825 - ?

Anne Dorthea Jespersdatter, 27. december 1830 - ?

Tipoldemor Mette Marie Jespersdatter har derfor følgende anetavle:

Tipoldemor	Tip- tipoldeforældre	Tip-tip- tipoldeforældre	Tip-tip-tip- tipoldeforældre
		Christen Sørensen ca. 1757 – 1829 Kvolbæk og Siim	
	Jesper Christensen 1787 – 1853 Kvolbæk, Siim og Gilleleje		
			Ukendt Palle ?
Mette Marie Jespersdatter 1822 – 1910 Rågeleje		Mette Marie Pallesdatter ca. 1765 - ? Kvolbæk og Siim	
		Anders Nielsen ca. 1753 – 1827 Gilleleje	
	Cathrine Andersdatter ca. 1794 – 1863 Gilleleje		
		Nille Jensdatter ca. 1756 – 1816 Gilleleje	

Mine tipoldeforældre, Peder Jensen og Mette Marie Jespersdatter

Med mine tipoldeforældres giftermål vender historien tilbage til Rågeleje. Da Mette Marie blev gift med fiskeren Peder Jensen fra Rågeleje, flyttede hun nemlig ind hos ham i huset på matrikel nr. 1, hvor også hans forældre boede. Vi har allerede set dem bo der ved folketællingen i Rågeleje i 1845, billede nr. 19 på side 16.

De blev gift i Blistrup Kirke den 4. juni 1844.

Kirkebogen fra Blistrup siger:

"Copulerede 1844, nr. 4

Brudgom: Ungkarl Peder Jensen, Rågeleie, 28 Aar gl., vaccineret

Brud: Pige Mette Marie Jespersdatter, 22 Aar gl., vaccineret

Forlovere: Fisker på Raageleie Jens Pedersen og Hmd (husmand) Jesper Christensen i Gilleleie

Vielse: 24. juni i Kirken

Anmærkning: Lyst 3 Gange, 1ste Ægteskab."

I original fra kirkebogen:

C o p u l e r e d e .

No.	Brudgommens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.	Brudens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted.	Hvem Forlovene ere.	Bispefs Dagen.	Om Bispen er foretten i Kirken eller Hiemmet, og i hvilke Tilfælde Bodelings Datum.	Hoort om foret i det almindelige Jeon foretles Register.	Anmærkninger.
1844							
4	Ungkarl Peder Jensen, Rågeleje, 28 Aar gl., vaccineret	Pige Mette Marie Jespersdatter, 22 Aar gl., vaccineret	Jens Pedersen og Hmd (husmand) Jesper Christensen i Gilleleie	24. Juni			

Billede 46: Udsnit af kirkebogen fra Blistrup Sogn. Peder Jensen og Mette Marie Jespersdatter gift.

I 1845 medvirkede Peder Jensen og hans far Jens Pedersen ved bjærgningen efter en stranding ved Rågeleje:

"1. Maj 1845, Raageleje, Bjærgning, haard Storm fra nordvest. Vidner Niels Ole Nielsen, Strandfoged (Gilleleje), Anders Jørgensen, Jørgen Christen Frederiksen m.f.P. (= med ført Pen, dvs. kunne ikke skrive sit navn selv), Jens Pedersen, m.f.P., Raageleje, Rågelejes Fiskere, 6 Mand, - og 3 fra Tisvilde-Leje - medvirkede ved Bjærgningen".

De 6 Rågeleje-fiskere må have været: - fra Blidstrup-siden Anders Jørgensen (34 år), Peder Pedersen (53 år), Jens Pedersen (62 år), Peder Jensen (31 år) og Hans Johansen (58 år), - og fra Vejby-siden Anders Larsen (58 år).

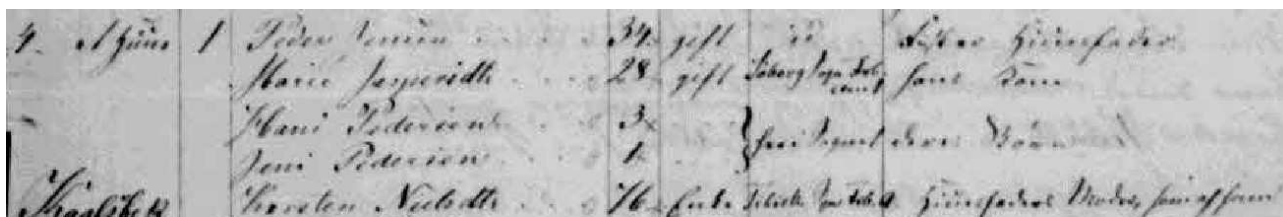
Parrets første barn, sønnen Hans Christian Pedersen, bliver født i september 1847, og som tidligere beskrevet døde Peders far Jens Pedersen i oktober 1848, hvorefter Peder i 1849 overtog fæstet på huset. Peder og Mette Maries næste søn Jens Pedersen blev født i januar 1850 og var således opkaldt efter sin farfar.

Ved folketællingen i 1850 er familien derfor følgende:

1850, Rågeleje, et Huus

Peder Jensen, 34, gift, født her i Sognet, Fisker og Huusfader
 Marie Jespersdatter, 28, gift, Søborg Sogn Frederiksborg Amt, hans Kone
 Hans Pedersen, 3, født her i Sognet, deres Barn
 Jens Pedersen, 1, født her i Sognet, deres Barn
 Kirsten Nielsdatter, 73, Enke, Tibirke Sogn Frederiksborg Amt,
 Husfaderens moder, som af ham forsørges

Folketællingens originale udvisende er følgende:

Billede 47: Udsnit af folketællingen 1850 i Blistrup Sogn. Peder Jensens familie.

Den 2. oktober 1852 var der en orkan. I "Gilleleje Museums Årbog 1952" kan man læse følgende tragiske beretning, som Peder blev involveret i:

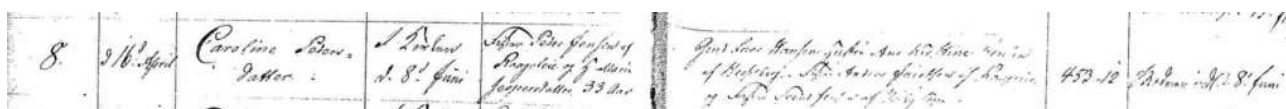
"....beretningen om den gamle Lynæs fisker (side 37). Han gik langs kysten og ledte efter sin søn, kaldet Lille Johan, På den lange tur fra Fjorden (Isefjord) nåede han til Rågeleje, men kunne da ikke vandre længere på grund af spænding og træthed. Han fik da en rågelejer, Peter Jensen, kaldet Pa' Rågelejer, til at fortsætte til Gilleleje for at efterspørge sønnens skæbne".

Så fik vi samtidig oplyst, at Peder Jensen blandt fiskerne var kendt som Pa' Rågelejer.

Der kom flere børn i ægteskabet, alle piger. Først Ane Dorthea Pedersdatter den 17. marts 1853, derefter Caroline Pedersdatter den 16. april 1856 og Ane Lovise Pedersdatter den 3. marts 1859. Til gengæld døde Peders fars anden kone, Kirsten Nielsdatter, der var på aftægt hos ham, den 22. maj 1858.

Caroline Pedersdatter, som vi kender som Caroline Pedersen, er af særlig interesse, fordi hun min oldemor og proband for denne familieberetning. Kirkebogen registrerer hendes fødsel således:

"1856, født 16. april, Caroline Peders-Datter, døbt i Kirken d. 8. Juni, forældre Fisker Peder Jensen af Raageleie og Hustru Marie Jespersdatter, 33 år. Faddere: Gdm (= Gårdmand) Lars Hansens Hustru Ane Kirstine Hansen af Hesselbjerg, Fisker Ander Jacobsen af Raageleie og Fisker Svend Jensen af Weibye Sogn. Moderen indl(edt) d. 8. Juni."

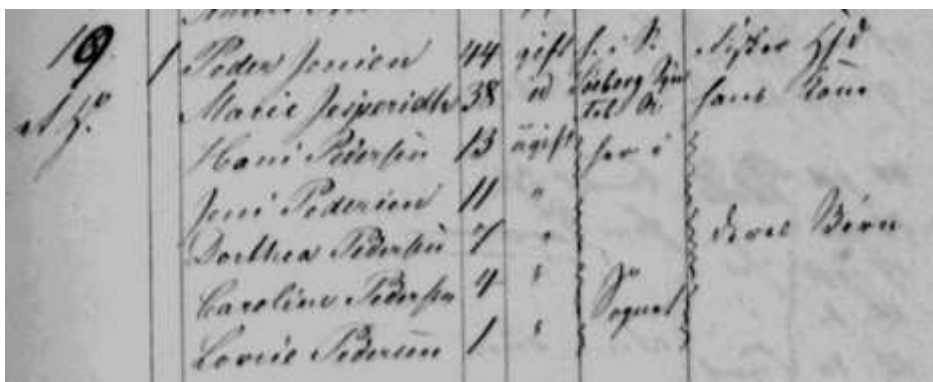
Billede 48: Udsnit af kirkebogen for Blistrup. Caroline Pedersen født.

Ved folketællingen i 1860 er familien derfor som følger:

FT1860, Raageleie, nr. 19, et Huus

Peder Jensen, 44, gift, født her i Sognet, Fisker Hfd (Husfader)
 Marie Jespersdatter, 38, Søborg Sogn, Frederiksborg Amt, hans Kone
 Jens Pedersen, 11, ugift, født her i Sognet, deres Barn
 Dorthea Pedersen, 7, ugift, født her i Sognet, deres Barn
 Caroline Pedersen, 4, ugift, født her i Sognet, deres Barn
 Lovise Pedersen, 1, ugift, født her i Sognet, deres Barn

Udklippet fra folketællingen ser således ud:

Billede 49: Udsnit af FT 1860, Blistrup. Peder Jensens familie.

Noget tyder på, at Peder har flyttet og genopført huset fra 1752 uændret på et nyt sted, muligvis for at sikre det bedre mod en ny stormflod. En sådan flytning var mere enkel og overkommelig, end man forestiller sig, fordi bindingsværket forholdsvis let kunne adskilles og samles igen. I hvert fald fik fiskere, husmænd og bønder i 1857 at vide, at de kunne få endeligt arveskøde og pantebrev, hvis deres huse var i god stand.

Peder Jensen havde delvis fået istandsat det, så han den 4. januar 1860 kunne forsikre stuehuset for 120 rigsdaler og udhuset for 20 rigsdaler. Men han fortsatte og udvidede det desuden med 3 fag mod vest, så det allerede 17. november 1860 kunne vurderes til 225 rigsdaler.

Huset, som blev vurderet den 17. nov. 1860, kan genfindes i det eksisterende hus. Både det gamle flyttede 6 fags hus og de 3 nye fag var bygget som 1700-tals bindingsværk, hvad beskrivelsen og bygningsundersøgelsen af 28. okt. 1993 også bekræfter.

På baggrund af vurdering og opmålinger i 1993 er der udført en tegning, der viser, hvordan huset så ud i 1752 og 1860. Det eneste, der voldte problemer ved denne rekonstruktion, var de 6 vinduer. De 3 af dem må, som det var almindeligt på den tid, have siddet symmetrisk i de 3 fag i dagligstuens sydvæg. Efter et lodret spor i 7. fags sydfacade er det tænkeligt, at der har siddet et vindue midt i dette fag ved den nye stue. Det 5. vindue må så have siddet symmetrisk mod stuen i det 6. fag, og det 6. vindue må have belyst det nye kammer. Alle vinduerne sad på sydsiden, da det ikke var almindeligt i Rågeleje på det tidspunkt at have vinduer ud mod vandet.

I 1860'erne skete der yderligere det, at Peder og Mette Marie fik endnu en datter, Martine Pedersen, født 10. november 1862. Hun er den første, der døbes Pedersen og ikke Pedersdatter. Til gengæld mistede de den hidtil yngste datter Ane Lovise, der døde 10 år gammel den 15. februar 1869. Årsagen er ikke oplyst i kirkebogen.

Jens Pedersen, der ved årtiets slutning var blevet 20 år og var ugift, kom ud at tjene, måske på Pilegaard i Udsholt. Det samme gælder Dorthea, som også må have fået arbejde efter at være konfirmeret, og som var blevet 17 år inden næste folketælling.

Det betyder, at folketællingen i 1870 viser følgende:

FT1870 Raageleie, Huus

Peder Jensen, M, 53, G(ift), Lutheraner, Født i Blistrup Sogn, Huusfader, Fisker
Mette Marie Jespersdatter, 44, G(ift), Lutheraner, Født i Søborg Sogn, Huusmoder, hans Hustru
Hans Christian Pedersen, M, 22, U(gift), Lutheraner, Født i Blistrup Sogn, Barn, Fisker
Karoline Pedersen, K, 13, U(gift), Lutheraner, Født i Blistrup Sogn, Barn, forsørges af Huusfader
Martine Pedersen, K, 4, U(gift), Lutheraner, Født i Blistrup Sogn, Barn, forsørges af Huusfader

Den originale folketælling viser det således:

1	58	Peder Jensen	M.	53	4	1870	Bliktags by	Wassner	Peter
	59	Hans Marie Jensen	2	44	4	1870	Bliktags by	Wassner	Jens Jensen
	60	Hans Christian Jensen	M.	22	11	1870	Bliktags by	Wassner	Peter
	61	Antonie Jensen	2	13	11	1870	Bliktags by	Wassner	Jens Jensen
	62	Antonie Jensen	2	4	11	1870	Bliktags by	Wassner	Jens Jensen

Billede 50: Udsnit af FT 1870, Blistrup. Peder Jensens familie.

Der udarbejdes i 1873 en assurancefortegnelse, som kun nævner forsikringsbeløbene. Alle notater vedr. matr.nr. 1 er citeret, også de, der vedrører rettelserne i 1890'erne:

"Alm.Brand, Assurance Fortegnelse 1873-1916,:

Raageleje, Fors.No 194. Matr. No 1

Peter Jensen a. Stuehus 450 (overstreget)

Ane Dorthea Pedersen a. Stuehus 1350 (overstreget) ST. 3/6 96

b. Halvtagshus 40

a. Stuehus 1.494 St 26/1 1904

c. Hus 216

overgaaet"

Peder Jensen udlejede i 1874 et lille stykke af sin jord, matr. 1b, som ligger ud mod Helsingevejen. Der er noteret følgende i tingbogen:

"Lejekontrakt af 1. nov. 1874, læst 11. sept. 1883, fra Peder Jensen til Jens Pedersen på et lidet Jordstykke, for aarlig Leje 2 Kr., på 50 Aar, fra 1. nov. 1874"

Vi ved ikke med fuld sikkerhed, hvem Jens Pedersen er, men alt taler for, at det drejer sig om Peder Jensens næstældste søn Jens. Han byggede et hus på jordstykket, der blev indført i brandforsikringsprotokollen den 4. april 1874 som matr.nr. 1B ("Høfdehuset"). Det er nu matr.nr. 12 go, Hesselbjerg.

Der findes følgende billede af begge huse:

Billede 51: Peder Jensen Hus med "Høfdehuset" i baggrunden på den lejede grund. 1917.

Sønnen Jens Pedersen døde allerede den 6. oktober 1878 på Esbønderup Sygehus kun 29 år gammel, men han nåede at få 3 børn, Louise Petrine 1874, Martin 1877 og Edvard 30. januar 1878. Hans enke Sidse Nielsdatter giftede sig igen i 1887 med Jens Hansen.

Ane Dorthea Pedersen fik i 1879 et barn uden for ægteskab med en gift mand fra Helsing, så der stadig var en Jens Pedersen i familien. Som det fremgår af kirkebogen:

Født:	26. marts 1879
Navn:	Jens Peder Pedersen
Døbt:	I Kirken d. 6te April
Forældre:	Ugift Dorthea Pedersen af Raageleie, 26 Aar gl. Udlagt barnefader: Hmd, gift m(and) Christian Andersen af Helsing
Faddere:	Pige Caroline Pedersdatter af Raageleie, Gmd Ole Olsen af Hesselbjerg, Fisker Anders Jakobsen og Fisker Lars Andersen, begge af Raageleie
Anmærkning:	Uægte. Anmeldelse om Fødslen først faaet d. 28. marts

Det betyder, at familien i huset i Rågeleje ved folketællingen i 1880 er som følger:

Folketælling 1880, Fiskerlejet Raageleie - hvad der hører til Blidstrup Sogn:...

Peder Jensen, 63 aar, gift, Blidstrup Sogn, Husfader, Fisker
 Marie Jespersen, 57 aar, gift, Gilleleje Sogn, hans Hustru
 Dorthea Pedersdatter, 27 aar, ugift, Blidstrup Sogn, Vævepige, deres Barn
 Jens Peder Pedersen under 1 aar (født 1879), Blidstrup Sogn, Datters Barn, uægte

Originalindførslen i folketællingen er den følgende:

A photograph of a handwritten church record from 1880. The text is written in cursive and matches the typed transcription provided in the text block above. It lists the family of Peder Jensen, including his wife Marie Jespersen, daughter Dorthea Pedersdatter, and son Jens Peder Pedersen.

Billede 52: Udsnit af FT 1880, Blidstrup. Peder Jensens familie.

I sammenligning med situationen i 1870 bor sønnen Hans Christian Pedersen, 32 år og fisker, ikke længere hjemme, og den yngste datter Martine Pedersen, 17 år, tjener på Jydebjerggård. Næst yngste datter Caroline Pedersen er ligeledes i arbejde som tjenestepige.

Caroline bliver imidlertid gift den 5. december 1884 i Græsted Kirke. Dermed slutter hendes personlige optræden i denne beretning og må fortsættes i en anden, hvor hendes fremtidige liv og rolle som min oldemor bliver nærmere belyst.

Tilbage står at redegøre for hendes families senere tid i huset i Rågeleje. Ved folketællingen i 1890 bebos det kun af hendes forældre, hendes ældre storesøster Dorthea og dennes søn:

Folketælling 1890, Raageleje (Blidstrup, 7 huse 7.febr.1890.)

Peder Jensen, 73 Aar, gift, Blidstrup Sogn, Husfader, Fisker
 Martha Marie Jespersen, 67 Aar, gift, Gilleleje Sogn, Husmoder
 Dorthea Petersdatter, 35 Aar, ugift, Blidstrup Sogn, Datter, Vævepige
 Jens Peder Pedersen, 10 Aar, Blidstrup Sogn, Plejesøn (Dortheas søn)

Som det ses, kalder folketælleren Mette Marie for Martha. Navnet betød ikke så meget.

Den sidste folketælling for familien ser således ud i original:

18	Lieb Peder Andersen	M	56	U					
19	Peder Jensen	M	73	G					
20	Martine Marie Jespersen	Kv	67	G					
21	Dorthea Pedersdatter	Kv	35	U					
22	Jens Peder Pedersen	M	10	U					
23			31	U					

Billede 53: Udsnit af FT 1890, Blistrup. Peder Jensens familie.

Peder Jensen overlod den 9.aug.1892 ejendommen til sin ældste datter Ane Dorthea Pedersdatter mod at gå ind på, at hun gav fribolig til sin yngste søster Martine. Han selv og hustruen Mette Marie Jespersen fik naturligvis også fribolig, men det var en selvfølge, at forældre var på aftægt, så det blev ikke tinglyst.

Før disse dokumenter var færdigbehandlet på tinglysningskontoret, døde Peder Jensen den 8. juni 1895 og blev begravet på Blistrup kirkegård ugen efter, den 15. juni 1895.

Mette Marie blev boende på aftægt i huset hos sin ældste datter (Ane) Dorthea i endnu 15 år, til hun døde den 3. januar 1910. Hun blev begravet på Blistrup kirkegård den 10. januar 1910.

Omtalen af familien kan således afsluttes med følgende oversigt over mine tipoldeforældre og deres børn, herunder min oldemor Caroline Pedersdatter eller Pedersen:

Tipoldeforældre:

Peder Jensen, 25. juli 1816 – 8. juni 1895

Mette Marie Jespersdatter, 9. juli 1822 – 3. januar 1910

Børn, inklusive oldemor:

Hans Christian Pedersen, 25. september 1847 - ?

Jens Pedersen, 6. januar 1850 – 6. oktober 1878

Ane Dorthea Pedersen, 17. marts 1853 – 15. januar 1935

Caroline Pedersen, 16. april 1856 – 22. november 1936

Ane Lovise Pedersen, 3. marts 1859 – 15. februar 1869

Martine Pedersen, 10. november 1862 - ?

Huset i Rågeleje igen

Peder Jensens ældste datter Ane Dorthea Pedersen havde i daglig tale mange navne: Hun blev kaldt "Dorthea", "Thea", "Sidse", "Mor Sidse" og til sidst "Oldebedste".

Som nævnt udfærdigede Peder Jensen før sin død et skøde, der overdrog huset til hende.

"Skøde af 9. august 1892, læst 4. august 1896, fra Peder Jensen til Ane Dorthea Pedersen".

"Ifølge Matr. No.1's Pantebrev af 9. august 1892 læst 4. august 1896 har Martine Pedersen for Levetid eller så længe hun forbliver ugift Ret til Fribolig."

Martine, som var 27 år i 1892, blev dog ikke boende i sine fribolig. Hun blev aldrig gift, men flyttede udensogns. Hun fik også en datter, Jensine Hansen født 3. januar 1890, der som barn boede hos Dorthea. Denne Jensine blev i øvrigt senere gift og fik 8 børn. Hun kom til at bo lidt syd for Helsingør, hvor Martine tilbragte sine sidste år hos datteren.

Rågelejehuset var i 1896 beboet af Dortheas mor, enke Mette Marie Jespersdatter, 74 år, Ane Dorthea selv, 43 år, Dortheas barn Jens Peder Pedersen, 17 år og søsterdatteren Jensine Hansen, 6 år.

Dorthea var væver, hun "vævede lagen for bønderne" og også uldklæde. Som alle i Rågeleje havde hun grise og får. I 1896 fik hun huset sat i stand og byggede et udhus, nemlig "Svine- og Fårehuset" som en "lude" mod husets nordside og fik lån i Husmands Kreditforeningen. Samtidig ændredes forsikringspolisen:

"Ane Dorthea Pedersen, 2/4 96 a. Stuehus Kr. 1350, Gdm. Bdv. Str.

b.Svine-Fårehus Kr 40 - - -

Sum Kr 1.390

Nærmeste Nabosted, Fors.no.193 (matr.2a) 31½ Alen (=19,77 m)"

Af tingbogen fra 1896 fremgår:

"Vedr. Matr.No 1. Panteobligation af 23. Juli læst 4. August 1896, fru Ane Dorthea Pedersen til Husmandskreditforeningen"

Protokollen fortæller, at husets værdi blev forøget med 200% ved forbedringerne i 1896, fra 450 kr til 1.350 kr.

Natten mellem 1. og 2. juledag 1902 blev nordkysten hærget af en orkan. Stormen kom ved midnatstid fra nordvest med en vindstyrke på 35 m/sek og drev havet op til 2,20 m over daglige vande. Den ødelagde en del af Rågelejefiskernes både og sikkert også nogle af husene. Orkanen ødelagde sikkert også de små udhuse nord for strandvejen. Matr.nr.1's lille udhus på nordsiden må være blevet udslettet.

Stormen i 1902 viste, at de murede huse samt huse af beton klarede sig bedst, og ved nybygning var betonstøbning desuden sikkert det billigste. Der skulle udbedres en del skader efter stormen: Fisker Lars Andersen i matr. 2b byggede et nyt udhus af beton i 1903 og fisker Anders Jacobsens stuehus fra 1872 på matr. nr 3 (den senere Rågeleje Kro) gennemgik i 1903 en omfattende om- eller genopbygning.

Ane Dortheas stuehus, som lå i mere betryggende afstand fra havet, blev måske ikke skadet væsentligt i 1902, men i 1903 forbedrede hun huset og desuden tilbyggede hun yderligere et udhus, "Tørre- og Fårehuset" mod vest. Det nye 4-fags fåre- og tørrehus blev bygget af beton med tagpap. Taget på udhuset samt taget på den nye vestre bygning på matr.nr. 3a, som blev vurderet samme dag, var de første tagpaptage i Rågeleje.

At dømme efter den store indhegning ved grunden (se billedet fra 1917 på side 33), må Dorthea have haft forholdsvis mange får.

Fiskerne i Rågeleje havde ellers i perioden 1892-1901 sædvanligvis 1-2 får. Kun Anders Jacobsen og hans søn Niels Peter Andersen ("Skrædder Niels") fra matr.nr. 3 havde 3-5 får, men de havde også mere jord. Flere får må have krævet græsning andre steder end på Dorteas egen grund. Hun klippede selv fårene og forarbejdede ulden.

Senere "da Thea blev ældre, blev fårene afløst af høns". Omkring århundredskiftet 1900 blev hønsehold almindeligt hos flere og flere fiskere i Rågeleje.

Efter århundredskiftet havde Dorteas - som alle andre i Rågeleje - en væsentlig indkomst ved at leje huset ud til sommergæster. Hun indrettede en lille lejlighed til sig selv i de to vestligste fag med et lille komfur, men senere lejede hun også dette rum ud og flyttede så selv ud i det vestlige udhus – kaldet betonhuset. Det almindeligste var, at fiskerne udlejede deres hus eller en del af det til københavnerne for en periode på 4 måneder om sommeren.

Dorteas søn Jens Peder Pedersen, der blev kaldt "Jens Pæsen" eller "Jenspeder", lå ikke på den lade side. Fisker Axel Sørensen, der har boet i matr.nr. 2b, fortalte i 1952:

"...da 5 mand slog sig sammen og ville købe en rigtig kutter til at fiske på Anholt med. De skulle hver skaffe 500 kr, og ingen af dem havde så mange penge, så gik man til de respektive bønder og lånte pengene."

Det drejede sig om Chr. Andersen (matr.nr. 12bb - 59 år), Jens Peder Pedersen (matr.nr. 1a - 33 år), Jens Nielsen (matr.nr. 2 - 21 år) og to andre, der alle betalte hver 500 kr. for båden og derefter fiskede med den i 2 år. Da havde de allerede betalt bønderne tilbage i form af fisk eller penge og tjent så meget, at de kunne sætte en 8-10 HK DAN-motor i båden. Kutteren hed Odin og var bygget i Frederiksværk i 1912.

I 1917 byggede Jens Peder Pedersen sig et nyt murstenshus på matr.nr. 1a: "Fiskehandler Jens Peder Pedersens tegltækte hus", det nuværende matr.nr. 1e. Dorteas blev boende i det gamle stråttækte hus, men overdrog det til sønnen.

"Skøde af 5. jan 1917 (læst 16. januar 1917) fra Ane Dorteas Pedersen til Jens Peder Pedersen". Senere lagde Jens Peder op som fisker, købte sig en hestevogn og begyndte som fiskehandler. Axel Sørensen fortæller:

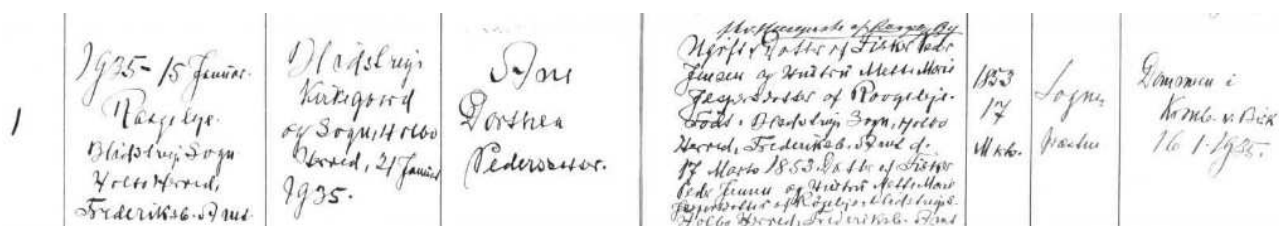
"Omkring 1925 foregik der en livlig salgsaktivitet på stranden ved Rågeleje, så snart bådene var kommet i land. For det første var der den lokale fiskehandler i byen, Jens Peder Pedersen. Han købte fisk så godt som hver dag og kørte så rundt til de omkringliggende gårde og huse med sin hestevogn og solgte friske fisk..."

Han var desuden næstformand i bølgebryderlaget, som blev oprettet 16. juli 1928.

Hans Christensen fra Damsgården i Koldsbæk har skrevet følgende om Dorteas:

"Så var der Dorteas. En smuk gammel kone, der vævede lagener for bønderne. Hendes stråttækte længe lå bag fiskehandler "Jens Pæsens" gule teglbtækte hus i Rågeleje (Jens Pæsen var hendes søn Jens Peter Pedersen, der boede i forhuset, som han havde ladet bygge i 1917). Når jeg så hendes fredelige håndværk som lille dreng, nærrede jeg i mange år ønsket om at blive væver. Jeg har set hør, dyrket på Koldsbækgård, slås i Dorteas gamle væv. Jeg satte stor pris på disse gamle mennesker."

Dorteas kom til at give navn til huset på matr.nr. 1: **Dorteas hus**. Hun boede der helt til sin død den 15. januar 1935. Hun blev begravet på Blistrup kirkegård den 21. januar 1935.

Billede 54: Kopi af Blistrup kirkebog med Ane Dorthea Pedersens død og begravelse.

Kirkebogen fortæller:

Død: 1935-15. Januar, Raageleje, Blidstrup Sogn, Holbo Herred, Frederiksborg Amt

Begravet: Blidstrup Kirkegaard og Sogn, Holbo Herred, Frederiksborg Amt

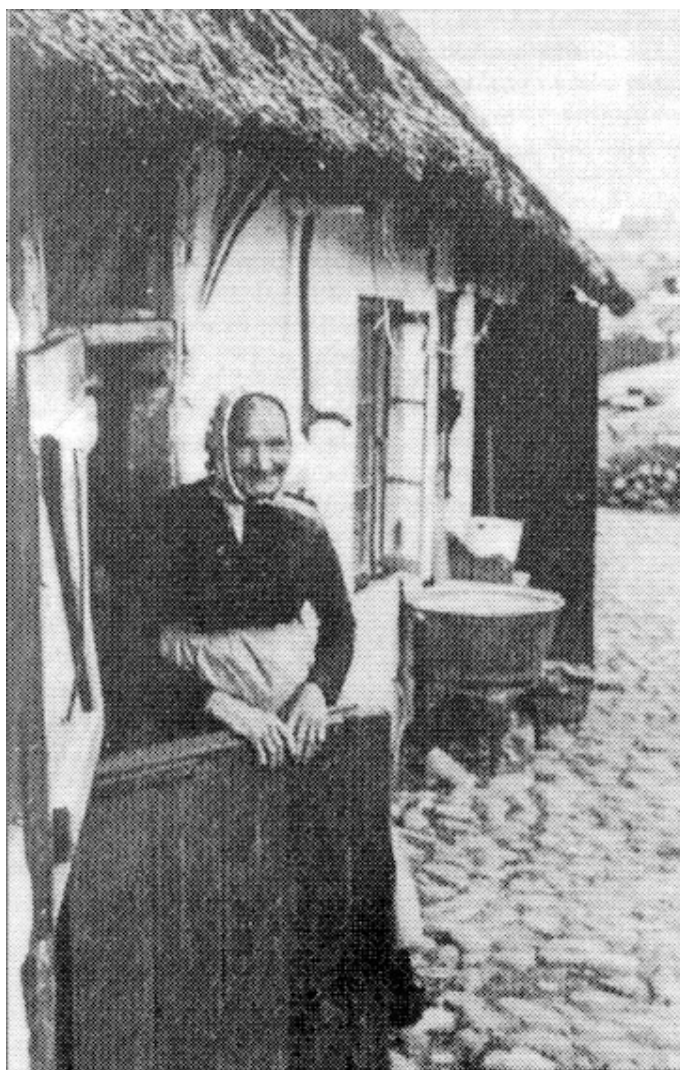
Navn: Ane Dorthea Pedersdatter

Stilling og forældre og mv.: Ugift, fhv. væverske af Raageleje By, Datter af Fisker Peder Jensen og Hustru Mette Marie Jespersdatter af Raageleje. Født i Blidstrup Sogn, Holbo Herred, Frederiksborg Amt d. 17. Marts 1853. Datter af Fisker Peder Jensen og Hustru Mette Marie Jespersdatter af Raageleje, Blidstrup Sogn, Holbo Herred, Frederiksborg Amt.

Alder: 1853 17. Marts

Begravet af: Sognepræsten

Anmærkning: Dommeren i Kronb(org) N(ordre) Birk 161-1935.

Billede 55: Ane Dorthea Pedersen uden for huset i Rågeleje.
Datering usikker, men formentlig omkring 1925

Jens Peder Pedersen, som boede godt i sit nybyggede murstenshus på havsiden af Dortheas hus, brugte ikke Dortheas hus som beboelse, men til bl.a. at opbevare sit fiskegrej.

Godt 20 år efter sin mor døde Jens Peder Pedersen, den 17. september 1955. Skifteudskriftet for arvingerne er underskrevet den 20. juli 1956. Arvingerne solgte i 1959 matr.nr. 1 og 6c med de to huse - det gamle fiskerhus og det nyere murstenshus - til muremester Henry Jørgensen.

Dermed endte min families ejerskab af huset efter 147 år.

Dets senere historie er som følger:

Den 30. juni 1961 frastykkede Henry Jørgensen matr. 1e og 1c og solgte den 7. juni 1968 matr. 1e med murstenshuset med tegltag fra 1917 til læge Knud Risager Hansen.

1960-61 Muremester Henry Jørgensen gav det gamle fiskerhus sin nuværende indretning i 1960-61, hvorefter det har tjent som sommerhus for de senere ejere.

Billede 56: Dortheas hus er blevet renoveret og nyindrettet. Foto 1990.

I 1962 solgte muremester Henry Jørgensen huset til fabrikant Willy Junget: "Skøde den 23. marts 1962 fra Henry Jørgensen til fabrikant Willy Junget."

1972 "Skøde den 19. maj 1972 fra Willy Junget til frk. Jette Gjersøe."

1980 "Skøde den 17. aug. 1980 fra Jette V. Gjersøe til Erling Kjærulf."

1983 "Skøde den 15. aug. 1983 til Inger Kjær og Bernhard Christensen."

Billedgalleri 2016

Udefra

**Rågeleje Strandvej 83
3210 Vejby**

Interiør

Anetavle for Caroline Pedersdatter/Pedersen

